Võ phi Hùng, cựu HS Petrus Ký 67-74, tặng cho Quang Vinh Dương

SỐ 329 NĂM THỨ NHƯ | MỖI SỐ 6 XU | 六月十一日 | NGÀY THỨ BA 28 JUILLET 1936

GIÁ BÁN

ĐÔNG-PHÁP	NGOẠI-QUỐC
Một năm [illegible]	[illegible]
Sáu tháng 2.50	4.50
Ba tháng 1.50	2.50

Mua báo phải trả tiền trước. Thư và mandat gửi cho M. TRẦN-ĐÌNH-PHIÊN. — Ai đăng quảng-cáo, riêng xin thương lượng trước.

TIẾNG-DÂN

La Voix du Peuple

Chủ-nhiệm kiêm Chủ-bút HUỲNH-THÚC-KHÁNG
Quản lý TRẦN-ĐÌNH-PHIÊN

Mỗi tuần xuất-bản bốn kỳ: thứ BA, thứ SÁU và thứ BẢY

BÁO-QUÁN
số 72, Đường Gia-Long, Huế
Giây-thép số: số 43
Dây thép: TIENGDAN HUE

Theo lành như đi lên, theo ác như đổ sụp.

TRÊN ĐƯỜNG ÂU-HÓA, CHÚNG TA ĐÁ CHẬM QUÁ NỬA THẾ-KỶ RỒI!

(Nên trông cái gương Nhật-bản với dấu xe Trung-hoa.

Từ văn-hóa Âu-Tây truyền sang phương Đông gần một thế-kỷ nay, về khoảng đầu tiên Đông Tây mới tiếp-xúc nhau, còn có tình-cảnh chống chỏi (như phong-triều «nhương-di, bài-ngoại», ở Nhật-bản, Trung-hoa và nước ta cũng thế). Nhưng không bao lâu thì cái cờ «mạnh được yếu thua» càng ngày càng rõ rệt, bao nhiêu cái lòng kiêu-ngạo, cái thói tự-tôn tự-đại vô lý của người phương Đông, đều bị ngọn triều Au-tây xô đẩy chà xát, phải sa vào cảnh-địa thất-bại, mà quan-niệm «chống cự» ngày trước, dần dần ra quan-niệm «hoan-nghênh». Nhật-bản Âu-hóa, Trung-hoa Âu-hóa, cho đến xứ ta cũng bắt chước nói chuyện Âu-hóa!

Vậy ngày nay nói chuyện Âu-hóa, bàn không bị ai bài-xích, hay thù ghét như ngày trước mà cũng không phải thời kỳ hô-hào suông nữa; chỉ nên chăm về mặt chân-tế thực-hành ra thế nào. Mà muốn xét mặt thực-hành để định đường đi nước bước cho chung ta, còn có gì hơn là: **trông cái gương của Nhật-bản mà tránh dấu xe úp của nước Trung-hoa.**

Đồng là Âu-hóa, Trung-hoa lại còn sớm hơn Nhật-bản nữa kia, vậy mà Nhật-bản một ngày một tiến vọt thẳng lên hàng cường-quốc thế-giới; còn Trung-hoa lại một ngày một suy đồi, cứ diễn ra những tấn tuồng tảng quyền mất đất... nguyên-nhân khác nhau vì sao? Chúng ta có thể quả-quyết mà hạ một câu đoán án:

Nhật-bản Âu-hóa triệt-để mà Trung-hoa Âu-hóa không triệt-để

Sao gọi triệt-để? Sau một khoảng «nhương-di, bài ngoại» không thành câu gì, người Nhật biết rõ chỗ hư hèn của mình, cần phải học theo chỗ hay chỗ giỏi của người ta, thôi thì dẹp cả cái gì của mình gác vào một xó, cố học theo Âu-Tây, ăn Tây, mặc Tây, đi Tây, ở Tây, cho đến chánh-trị luật-pháp, công-nghệ thương-mãi gì gì của Tây, người họ đi học khắp các nước, mà ở trong nước thì trường học mở khắp, cho đến chùa Phật miếu Khổng cũng dọn làm trường học. Xem trong bản «Nhật-bản tam-thập-niên duy-tân sử» có câu:

Ngày nay đi đâu cũng nghe nói «Tây dương, Tây dương» cũng như ngày trước đi đâu cũng nghe tiếng «Tử viết, Tử viết»; thì rõ phong-triều Âu-hóa của họ sôi nổi đến bực nào!

Một việc chứng cho quan-niệm Âu-hóa sốt sắng của họ, chính vị Thủ-tướng Đại-Ôi, không biết công việc đường sắt thế nào, không rõ công-trình, nghệ-thuật, cho đến khoản phí, nhân-công cùng kiểu-cách kiến-trúc thế nào cũng không biết, mà nhắm mắt làm ngay thanh được con đường Hoành-tân Đông-kinh.

Nhờ quan-niệm và công cuộc Âu-hóa triệt để đó, họ theo kịp gót chưn người Âu-Tây. Người Âu-Mỹ không dám khinh rẻ họ nữa. Khi ấy họ mới xướng cái thuyết «quốc-hồn, quốc túy» bao nhiêu của quí sẵn có của họ, nào Khổng-học, nào Phật học, nào Vương học, họ mới khuân ra để điều hòa với cái văn-hóa mới kia mà tạo-thành một thứ văn-minh cụ-thể, mà người Tây gọi là «Thái-đông văn-minh». Hiện ngày nay cái hay của Âu Tây họ lặt được cả, không kém người Âu-Mỹ mà cái hay sẵn có của họ cũng nảy nở chói sáng thêm, quốc-túy họ có mất đi đâu. Thất-phục Cao-tín là học giả Nhật đã phô: «Học-thuyết Khổng-Mạnh đã thành qui sản sở hữu của Nhật bản». Đấy, công hiệu «Âu-hóa triệt để» của Nhật-bản là vậy đó.

Trái lại «Âu-hóa bất triệt-để» của Trung-hoa thì sao? Sau trận a-phiến, cất Hương-cảng cho người Anh, và mở 5 cửa biển làm phụ dẫu cho các nước thông thương, cái hèn của người Tàu đã tỏ rõ, hà lại không thấy chỗ người hơn mình kém sao? Vậy mà cứ khư khư giữ cái tòa nhà hư mục kia, nay thay lấm rui, mai thay cái trễnh, chánh-giáo học-thuật cho đến tập-quán lễ phép gì gì, họ cũng tự nhận của mình là tốt, chỉ bắt chước người Tây những cái vỏ ngoài, nào đóng tàu, nào tập dương thao, nào mở nhà ngoại vụ, lập tòa phiên dịch, công sứ lãnh sự cũng đặt khắp cả hoàn cầu, mà cái hư bề trong cứ giữ nguyên như đời Bàn cổ!

Đáng buồn hơn nữa là sau trận Trung-Đông bị thua với người Nhật, xấu hổ đến đâu mà một bản hiến-pháp, nay bẹn mai kỳ, cho đến triều Mãn-Thanh đổ sụp, dân-quốc nổi lên, mà trên hai-mươi mấy năm dưới triều dân-quốc vẫn còn cong lưng thảo bản hiến-pháp!

Hiện nước Tàu ngày nay mà có cái họa nội loạn ngoại xâm, cái cờ Âu-hóa bất triệt để trên, chính là gốc họa mà chuyện hư hèn khác chỉ là đều phụ thuộc vậy.

Đồng là Âu-hóa mà cái gương Nhật-bản như thế kia, dấu xe Trung-hoa như thế nầy, nước ta cũng đồng chủng đồng văn với hai nước trên, đường nào nên tránh, đường nào nên theo, ai đã trông thấy đoạn lịch sử Âu-hóa kể trên, dầu tối trí đến đâu, tưởng không dợi chần chờ lựa chọn gì mà đã quyết định được phương hướng đường đi của mình. Vậy mà hiện nay, chúng ta đã đi sau bước chậm hơn 50 năm rồi, mà có kẻ còn muốn đi quanh dẫn quẹo, ngăn đường dòn nẻo, muốn kéo ngược cây cày ra trước dấu trâu, rõ thật là cái trạng huống «thuyền xuôi lái ngược»!

Ký giả viết bài nầy, rất phục chỗ độc-kiến của hai nhà tiên-thời nhân-vật ta, trước kia có Nguyễn-trường-Tộ, sau nầy có Phan-châu-Trinh, thật hai nhà ấy thủy chung có cái chủ-trị «triệt-để» đó, khăng khăng cho đến cùng, tuyệt không có chút dụ dự «nửa nạc nửa mỡ» như phần đông nhà chánh trị mà chúng ta thường thấy. Đồng thời xin trung cáo cả người trong nước:

Cơm là món ăn để sống mà nếu nấu không chín, ăn vào sanh bệnh, cái hại không triệt để là hại to, không chỉ một việc Âu-hóa.

THỨC-TỰ-DÂN

Phao thuốc phiện lậu, dọa người lấy tiền

Phạm-Dương tức Chuân, ở làng Nãng-An, phủ Mộ-đức (Quảng-ngãi) có quán buôn bán tạp hóa. Lúc 7 giờ ngày 15-7-36, có tên Lê-địch-Phùng (tức Lê-địch-Cửu, người cùng làng, đến nhà Chuân nói: «Có người nói trong nhà anh có dấu 16 grs. thuốc phiện lậu, sẽ báo nhà Đoan đến bắt». Nói vậy rồi ra về. Hôm sau Phùng lại viết giấy gởi cho vợ chồng Chuân bảo chịu bạc thì y sẽ chỉ thuốc dấu trong nhà cho. Được giấy ấy, vợ tên Chuân có đến Tòa kêu nài, song không thấy sức sao. Tối 29 (17-7-36) Phùng lại đến nhà tên Chuân hỏi bạc, Chuân giao cho 5$00. Đoạn, tên Phùng đi lấy thuốc phiện ở trong nhà Chuân đem ra. Vợ chồng Chuân thấy vậy, hô hoán lên, có đánh với tên Phùng bị thương. Kế đó có người thương chánh Phú-nhơn đến, dọa vợ chồng Chuân, không cho đánh tên Phùng.

Vụ nầy hiện đương giải phủ Mộ-Đức, chưa rõ sẽ xét sao.

Cái nạn phao vu thuốc phiện để dọa người lấy tiền và đi báo lập công như vụ tên Ngọt ở làng An-hạ, huyện Nghĩa-hành (T. D. đã đăng trước) cũng tên Phùng đây, rõ ràng như thế, mà vẫn thấy hợm gian cáo ấy vô sự, nhân dân rất lấy làm phiền uất.

P. V.

CHUYỆN ĐỜI

Tin «con vịt»

Hôm nay người ta hết xôn xao về mấy cái giải lớn của cuộc xổ số Đông-Pháp nữa, vì người ta đã biết chắc tên tuổi của ba người tối số đã chiếm được rồi.

Số độc đắc 10 vạn về anh sếp-phơ Nguyễn-văn-Thông trong Saigon; số 4 vạn về bác Đỗ long Giang, thầu khoán ở Hòa-Bình (Bắc-kỳ); số 2 vạn về anh Lê Thắc, cũng sếp-phơ ở Quảng-trị (Trung-kỳ). Thế là lần nầy Trung Nam Bắc kỳ chưa nhau, mỗi xứ mỗi giải lớn. Tuy là cái giải độc đắc cũng vẫn nằm lại cho cái xứ giàu nhứt là Nam-kỳ.

Ba người trúng số đó, ngày nay không còn ai nghi ngờ gì nữa rồi, vì các bạn đồng nghiệp đã tìm họ, đã gặp họ, phỏng vấn rầm lên rồi. Nhưng tân nầy các số lớn ấy, công chúng biết có hơi muộn, vì nhứt là cái vé độc đắc mười vạn. Vì vậy mà mới sinh ra không biết mấy người trúng số độc đắc, theo trung trị cái người bao kỳ, và nhứt là các cuộc «tiền trao» của các ông bạn đồng nghiệp của tôi.

Mà thiệt trong khi anh Thông, người giữ vé độc đắc, cứ lại thại bận bộ đồ kaki lái chiếc cam-nhông xô Lục-lộ chở cỏ đi cặm trong thành phố Saigon, nhân ngày lễ 14 Juillet, tất vang khắp Trung Nam-Bắc, người ta đồn rầm lên người nầy trúng độc đắc, người khác trúng độc đắc... Người ta đồn quá cho đến các báo cũng phải vì độc giả mà thả ra những tin «con vịt». Mà thả nhứt là các tin «con vịt» ấy các báo lại đua với nhau mà rã cho sớm. Báo B. N. N. thì vội đăng cái tin M. Ng. vận Phán nào đó ở Cần-thơ trúng độc đắc, lại còn nói rằng đã xuống Saigon lãnh bạc, mua xe hơi...

Báo V. N. lại đăng cái đầu đề quả quyết: «Còn ai vô đây? M. Ng. công-Bình chắc chắn trúng số độc đắc rồi». Bạn đồng nghiệp lại kể thêm cái trường hợp độc biệt «bị buộc trúng số độc đắc» của M. Bình: M. Bình làm việc nhà Đèn Chợ-lớn. Hôm nọ đi xe đạp không đèn, lại nhờ người ta mà đụng. M. Bình bị bắt về bót, ông Cò lại buộc M. Bình phải mua 2 số Đông-pháp để phạt. M. Bình phải ngậm bụng rồi mua, không ngờ một cái trong hai cái đó lại trúng độc đắc!

Người ta lại còn đồn người khác trúng nữa!

Mà chính tờ Tiếng-Dân nầy cũng có đăng cái tin một người thợ guốc ở Tam-kỳ trúng! Nhưng T. D. chưa quả quyết được nên có để cái dấu hỏi ở đầu đề, tỏ bộ nhát gan không dám nói ẩu bậy. Đến như cái tin của các bạn: «M. Phán trúng, đã lãnh bạc...», M. Bình trúng, đã từ chối v. v... đã khiến cho chính người trúng số độc đắc mò báo ra coi mà phải sanh nón. Tôi được như anh sếp-phơ Ng. văn Thông, thì tôi giữ kín cái việc trúng số đó trong một tháng nữa, để xem xét kiện ra bao nhiêu người trúng số độc đắc cho biết.

Lê-văn-Vàng

ĐƯỜNG XE LỬA HANOI—SAIGON

Công việc làm đường xe lửa Hanoi—Saigon tiến hành mấy lúc, nay chỉ còn một đoạn 34 cây số trong khoảng Tuy-Hòa—Đài-lãnh nữa thì xong. Có lẽ đến Octobre tới đây sẽ có xe chạy suốt một mạch 1740 cây số từ Hanoi—Saigon được.

THỦ PHẠM VỤ GIẾT CHÁNH TỔNG PHỤNG ĐÀ LÊN MÁY CHÉM

Vì áp bức đám dân dưới quyền mình quá lẽ, chúng chịu không nổi, nên chánh tổng Phụng ở làng Dương liễu, phủ Kiến xương (Thái-bình) bị Bùi Diện trả thù giết chết rồi cắt thịt nống rượu (T. D. đã đăng trước đây) chắc độc giả còn nhớ.

Diện bị kết án tử hình. Ngày 21 Juillet nầy, lúc 6 giờ sáng, Diện đã lên máy chém tại trước nhà lao Thái-bình.

Dân kêu về chuyện lạm dụng của lý trưởng

Chúng tôi dân làng Lương-điền, tổng Phú-lưu, huyện Can-lộc (Hà-tĩnh), bị lý trưởng Lê-Đàm lạm nhiều đều nhũng lạm về các khoản sau đây, mong quan xét:

1°) Về lý sưu thuế năm nay, nhà nước có sức về các xã thôn nhiều trát, có ý trừ tệ phú lạm cho dân, mà lý trưởng ẩn nhẫm, không cho dân biết.

2°) P. án bổ sưu thuế không có hội tề.

3°) Ngày mở trường thâu, lý trưởng đưa ra trình với dân một cái giấy trong đó kê các khoản chi tiêu đến 32$31. Trong khoản đồng niên chi tiêu công vụ, dân đã có chất vấn lý trưởng trước mặt thầy chánh tổng, sổ sách chiếu tính mà không có; Trong khoản bách phần chi nhị, theo tờ sức của viện Cơ mật, mỗi trăm bạc phải 2$00. Các khoản phi thu nạp ở trong khoản ấy rồi mà lý trưởng còn tính thêm.

4°) Dân chung nộp sưu, lý trưởng không chịu giao biên lai và bài chỉ, hễ ai đòi thì y dọa nạt.

5°) Thuế điền thổ thì trong biên lai không nói rõ các hạng thuế, chỉ biên một tiếng là đã nhận bao nhiêu bạc mà thôi (xem biên lai dịch đăng sau).

6°) Thuế bổ một tiếng mỗi mẫu 2$20. Bài thuế điền thổ làng chúng tôi chung với xã, không biết rõ bao nhiêu mẫu sào và đẳng hạng, bao nhiêu số bạc phải nộp, không thấy công khai giữa làng.

7) Về ấp thượng, tiền bán lúa sương tức mùa tháng mười năm ngoái được 419 quan, cộng với mùa tháng năm năm nay 84 quan 5 tiền, thành ra 203 quan 4 tiền. Hiện chỉ thấy còn lại 40 quan 8 tiền. Vậy 152 quan 6 tiền không biết chi tiêu việc gì.

8) Làng chúng tôi có 7 mẫu công điền, chia một phần tư (1/4) cho làng Cải-lương từ ngày biệt trận. ba phần tư (3/4) còn giao lại cho các tên: cựu lý trưởng Trần-Thọ, Trần-Liêm, Trần-Đại ở Cải-lương lịnh canh. Mỗi năm hoa lợi không biết ai nhận, dân chúng tôi không thấy quân cấp trợ sưu, và cũng không thấy chi tiêu việc gì.

Ngày 19-7-36 dân đã có đơn kêu tại huyện, mong quan trên xét xử cho

Dưới nầy xin dịch một cái biên lai về thuế ruộng để làm chứng:

Dịch: (nguyên văn chữ Hán)

«Năm Bảo-Đại thứ 11, ngày 28 «tháng 5 Annam

«Lý hương và phần thu làng Lương điền vị biên nhận tạm cho mẹ con bà Chất trong thôn chấp chiếu: Nguyên bà ấy có cây trưng ruộng đất mấy xứ (?), năm nay thu hạ 2 vụ, theo hạng đẳng độ sào mẫu, chiếu tính thuận thổ, chiếu theo ngạch sưu thuế năm ngoái, đáng nộp 6$96 cho hương lý nhận tới nha phụng nạp.

«Nay thừa phát giao yết thì có phân hạng minh bạch, nhưng sưu thuế đến kỳ chưa kịp lượng đạc chia hạng (?). Đợi sưu thuế nạp thanh hội làng phân bổ (?), chiếu điền thổ số tiền lượng đạc, chiếu điền thổ phân hạng minh bạch, sẽ đổi từ biên lai khác.

«Nay tạm biên

«Lý trưởng Lê Đàm áp đồng triện»

Biên lai tạm nầy có hiện cho nhiều chủ như Trần-Bang, cha con Nguyễn-Thiện, Trần-Thường, cha con Quyền Bôn v. v...., đại loại cũng thế.

DÂN

* * *

LỜI TÒA-SOẠN. — Giấy biên lai kỳ dị thật! Ai có điền thổ, được để sót phân đẳng hạng sào mẫu và số tiền, mà nay lý trưởng bỏ mà bổ, thu bạc trước cho bọn hội làng định hạng phân bổ sau, là nghĩa lý gì?

Xem đó đã thấy ngọn điều của lý trưởng là thế nào, điền chủ đành cam lòng chịu thiệt, đến bữa sau mà đổi biên lai chính, nào có dễ dàng gì, mà có khi chỉ cái biên lai tạm bất hiệp thức đấy thôi.

Chính phủ nên ra hiểu «biên lai chính thức», buộc hương lý nhứt luật phải tuân theo, đặng trừ mối lý nầy.

Ai kêu về việc ân xá?

Theo SAIGON ra ngày 18-7, hội «Secours Rouge» ở Pháp cho hay rằng hội ấy sẵn lòng lo lắng cho những chính-trị phạm bị giam hoặc bị đày.

Vậy ai muốn hội ấy lo giùm, thì viết thơ cho:

M. Vittori
thư ký hội «Secours Rouge» ở số 97 đường Lafayette Paris (Xème),

nói rõ tên người bị tù, và bị bắt ngày tháng nào, vì chuyện gì, bị án bao nhiêu, do tòa án nào xử.

* * *

Bản báo có tiếp được thơ của nhiều phụ huynh có con em chưa được tha về nhịp 14 Juillet nầy, muốn kêu mà không biết đưa đơn ở đâu... Vậy ở Trung kỳ thì cứ do các quan tỉnh và tòa Công sứ nhờ chuyển đạt lên bộ Tư pháp và tòa Khâm sứ Huế mà xin.

T. D.

Chiếc xe lửa cán chị đàn bà nát bấy!

HUẾ. — Chuyến xe tốc hành Hanoi—Saigon sáng 26 Juillet nầy, vào đến cửa An Hòa (Chánh Tây) thuộc phường Phú-bình, lúc trên 4 giờ sáng, cán chết một chị đàn bà một cách rất ghê gớm: dẹp nát óc, đứt ra một đùm tóc; ngang chỗ bụng dưới nát bấy ra, lòi ruột cả đùm; một bắp chưn phía tay trái đứt nghiến ngang phía trên đùi chỗ hàng, dính vào xe chạy độ vài trăm thước thì mới rơi lấy lại được, mền mc dầy mình, áo quần rách nát.

Chị nầy tuổi độ non ba mươi, chưa biết quê quán ở đâu; cũng không rõ chị đi làm gì mà lại không đi ngoài đường cái (đường cái cách đường rầy xe lửa độ 7, 8 thước tây), để cho bánh xe ác nghiệt kia lôi bừa về âm địa thế ấy! Có kẻ nghi chị nầy tự tử, chưa biết phải không.

Lúc trên 8 giờ, ông Cẩm đã tới làm ăn-kết.

P. V.

THƠ-TÍN

Cùng Ô. Gi chứa rá... Hòa đa Phanri

Được bài ông kể chuyện người nọ bị làng ép cử làm lý trưởng, có đưa đơn lên quan xin từ mà sau không nói kết quả ra sao, nên miễn đăng.

Ô. H. V. Nghi

Được bài «Quốc văn với tiền đồ mất nước». Bài ấy trung dẫn nhiều điển tích quá mà chánh ý thì ít, có chỗ nói không rành như nhập chung «quốc văn văn hóa» làm một v. v.. nên xin miễn đăng.

Mấy người dân ở làng Vĩnh long, Lý sơn, Quảng ngãi

Được bài nói chuyện thu tiền cơm không trả v. v... Chuyện nầy đã lâu, sao không kêu với quan trên mà nay lại đăng báo.

T. D.

VIỆC THẾ GIỚI

TRUNG-HOA

Có lẽ cuộc nội biến sẽ tạm yên được

Thượng-hải, 20-7. — Cứ tình hình hiện thời thì có lẽ cuộc nội biến sẽ tạm yên được, vì Nguyên soái Trần-tế Dường định thật không dính dáng vào việc chính trị nữa. Trần đã viết một bức thư gửi cho Tăng tư lệnh Trường-giới-Thạch rồi. Trường lập tức đánh điện tỏ lời khen Trần và mời Trần về Nam kinh để giúp Chính phủ Trung ương trong các việc dự định về sự quốc phòng.

62 chiếc phi cơ đã từ Quảng đông bay đến Thiểu quan

20-7. — Vì Trần tế Dường, nguyên tổng trưởng Quảng đông đã từ chức nên cả đội không quân gồm có 62 chiếc phi cơ đã từ Quảng đông bay đi Thiểu quan là nơi Nguyên soái Dư-hàn-Mưu đã thiết đại doanh.

Quảng tây với Nam kinh

Quảng-châu, 21-7. — Theo thông tấn «Domei» thì các tướng Quảng tây đã triệu hồi các quân đội cho đi giúp Trần tế-Dường, nhưng truyền bố rằng nếu quân Nam kinh tiến về phía Quảng tây thì họ cũng ra tay chống cự mà không từ.

Tại miền biên giới Nhật-Mãn

Đông kinh, 20-7. — Một chiếc tàu buôn của Mãn châu, trong có 14 người, đã bị 5 người lính Nga Sô viết đi ngang qua miền biên giới Nhật-Mãn, tịch thu tại hồ Lang wang Miao (Khanka).

PHÁP

Cuộc bãi công

Paris, 21-7. — Số các nhà máy bị thợ bãi công chiếm cứ hiện nay sụt xuống 216. Số thợ bãi công chiếm cứ các nhà máy chỉ còn có 35 000, trong số ấy 2000 ở hạt Seine, 2.700 ở phía Bắc.

Ở Montbéliard, có cuộc bãi công ở các hãng, Peugeot, Falcaliguey, Beaulieu, vì vấn đề giao kèo công cộng. Thợ bãi công chiếm cứ các nhà máy.

TÂY BAN NHA

40 000 loạn quân chiếm giữ xứ Maroc Tây ban nha

Paris, 20-7. — Toàn thể xứ Maroc Tây-ban-nha hiện đang ở trong tay loạn dân.

Theo những tin tức từ Casablanca gửi về tới Paris thì loạn quân hiện thời có tới 40 ngàn người kể luôn cả các toán lính bản xứ đã nhào theo họ.

Ba chiếc máy bay Tây ban nha đã trốn khỏi Melilla và qua đến bên xứ Maroc Pháp.

Theo những tin khác thì các máy bay cơ lớn, ba động cơ, của Chính phủ phái qua liệng bom đánh phá Melilla đã bị không quân phản nghịch đánh lui, bay trốn ra Đại tây dương.

...do đại tướng France cầm đầu

Theo tin đồn thì người cầm đầu loạn quân ở Melilla không ai lạ hơn là đại France, em của quan năm France, người có công lập ra Chính phủ Cộng hòa dân quốc, hồi năm 1932. Hiện thời đại tướng France được nhà cầm thượng quan khác ở thành quốc tân thành và trợ lực nên thinh thế của ông coi mà lớn lắm.

Theo một tin từ Biarritz thì ông Gil Robles, nguyên Thủ tướng Tây ban nha và lãnh tụ Hữu đảng ở nghị viện cũng sẽ nhảy tay vô vụ này.

Cuộc phiến loạn tràn lan tới Thiểu tỉnh bên Tây ban nha

Theo những tin điện từ Lisbonne và Gibraltar thì cuộc phiến loạn trên lan ra nhiều tỉnh bên bán đảo Tây ban nha một cách mau chóng hết sức. Hình như các thành Seville, Bilbao, Cadix, Malage quần đảo Baléares và Canaries đã lọt vô tay quân đội rồi.

Loạn quân đang sử vô tuyến điện Séville mà gửi đi một bản thông cáo, cho hay rằng các tỉnh Andalousie; Valance, Valladolid, Burgo và Aragon đã bị họ chiếm giữ.

Hiện thời chỉ có kinh thành Madrid ở trong tay Chính phủ. Nhà đương cuộc phải không quân đi liệng bom, cũng phá nổ thành ở trong tay loạn quân rồi gửi.

Quân đội phản nghịch rất nhiều

Đại tướng Queipo de Llano đã đăng vô tuyến điện thông cáo cho quốc dân hay rằng: loạn quân đã toàn thắng. Hiện thời binh đội đóng ở các nơi đã theo phe loạn quân và hải quân cũng đã phản nghịch Chính phủ.

Tin điện từ Gibraltar cho hay rằng: Loạn quân đã vượt biên và liên bộ ở Cadix đã Airéstrne tiến về phía Séville, hiệp với quân đội phản nghịch ở đây rồi nhằm Madrid trực chỉ.

Ba chiếc chiến hạm được lịch đi tha thứ quân giặc cũng đã phản nghịch. Sau một cuộc giao phong quyết liệt, loạn quân đã chiếm được thành Linda ở gần Gibraltar. Lối 1 ngàn người đã từ giả thành đó trốn qua Gibraltah.

Dân chúng tận lực ủng hộ Chính phủ

Hai đảng Xã hội và Cộng sản đã gởi từ thông cáo hiệu triệu hết thảy đảng viên phải trợ lực cho Chính phủ.

Nhà chuyên trách đã nhứt định kêu các toán quân tự vệ của Liên đoàn Lao động tới giúp sức cho quân Chính phủ. Hiện thời cả ngàn Lao động tự vệ binh đã chiếm giữ những chỗ hiểm yếu trong kinh thành, có sẵn dạn đồ hết và đi tuần liền liền trên các đại lộ.

Ông tân Tổng trưởng quốc phòng đã hạ lệnh phát súng đạn cho dân trắng.

Hầu hết các vị quan đều bị tội chức. Binh tình hiện thời do các hạ sĩ quan chỉ huy.

6.000 thợ mỏ ở tỉnh Asturies đã tới Madrid và đã được Chính phủ phát khí giới cho rồi.

Nhiều toán quân Lao động Xã hội và Cộng sản đi tuần liền liền trong khắp kinh thành, xét những xe hơi khả nghi, bắt xe đó về cho Chính phủ đăng vận tải binh đội khí giới và lương thực.

Các liên đoàn lao động Tây ban nha đều hạ lệnh tổng đình công từ bữa chúa nhựt để bài trừ cuộc phiến loạn.

...hình như đã lấy lại được Barcelone Seville và Malaga

Hồi 13 giờ rưỡi trưa chúa nhựt Chính phủ đã đăng máy vô tuyến điện truyền bá ra một bản thông cáo, khuyên quốc

(Xem tiếp trang 4 cột 1)

Triển lãm tranh vẽ tại nhà hàng Morin Huế

Ông Hong-Chou, một họa sĩ Trung Hoa, vừa rồi ghé Huế, có chưng bày nhiều bức tranh vẽ tại nhà hàng Morin, suốt ngày 24 và 25 Juillet, được nhiều người tới xem.

Nhà họa sĩ nầy là cựu sinh viên trường Mỹ thuật Paris, danh dự Thanh tra Mỹ thuật ở Quảng Tây. Nét bút đơn sơ của họa sĩ đưa ra nhiều cảnh núi, sông, nhân vật bên Quảng Tây. Hương cảng, mà đứng xa trông vào rất có tinh thần. Lại đôi cảnh núi, sông, nhân vật ở ta cũng đẹp, như bãi bể Đồ sơn, vườn Bách thú Hanoi, cầu Trường tiền, cùng mấy người bán hàng vặt ở Huế v. v...

Xem cuộc triển lãm nầy, đáng chú ý là nhà họa sĩ có đem nét bút bày ra một cậu bé ở xứ ta để dưới là «un petit Annamite — Hanoi», mình trần, xác ốm, bận cái quần vận coi bộ buồn bã, và nhiều bọn buôn hàng vặt ngồi chồm hổm tưng khóm, làm cho kẻ xem tới đó lại ngó qua các cảnh đẹp đẽ giàu thịnh khác ở Quảng Tây, Hương cảng...., thấy rõ một cảnh trạng so le.

P. V.

TRẺ CON GẦY ÓM — nguyên nhân vì đâu ?

Nhiều đứa trẻ thân thể gầy ốm, mặt mày xanh vàng, bụng to và thường có sán, đêm ngủ nằng khóc, thường có ghẻ lở, rồi ra bởi những nguyên nhân sau nầy:

Bẩm thụ thiên nguyên yếu;
Trong mình có độc bởi những bệnh di truyền;
Tỳ vị tích trệ bởi bú mớm không thường, ăn những thức ăn khó tiêu, hoặc cơm lạnh.

Muốn bồi bổ thiên nguyên, tiêu tích trệ, bổ tỳ vị, trừ ghẻ lở, lọc máu độc, để cho thân thể mập mạnh, khí huyết đầy đủ, da thịt nở nang, gân xương cứng mạnh, nên cho dùng:

Thuốc bổ trẻ con

HIỆU CHỮ THỌ

Một chai 0$60

NHÀ THUỐC VINH-THỌ TOURANE

Dung tùng gian đạo

Gian đạo hoành hành thì lương dân không thể an nghiệp. Bản báo tiếp được bức thư của bạn đọc đang gian ở Phú-yên gởi lại nói rõ ràng, đăng y nguyên văn, cùng cho nhà đương cuộc xét xử.

L. S. T.

* * *

Ở làng Thạnh đức, huyện Đồng xuân, quyền Hòa, trước làm thầy phán, lạm của công, sau làm Hương hiền 6 năm, thường dung dưỡng kẻ gian đạo, để ăn thông đồng với chúng. Nhưng trước kia nhờ có lý trưởng Bùi Độ ngay thật, nên chưa lộng quá. Từ khi y lo chạy làm được lý trưởng, quyền hành trong tay, thành thử hắn dung tăng. Chính anh em y lại làm đầu đảng trộm, như Nguyễn Ấp bắt ngựa trộm ở Gia lai, hiện nay bị tù ở Pleiku; Nguyễn Bền mua ngựa gian, nay hiện giam ở nhà Đồng Xuân; Nguyễn Độ, Võ Thối là chân y, hắt trộm bò bà Đực tức mẹ Mai Cứ cho chuộc 6$, nay quan huyện đã tuyên án ngày 28/6 tù mỗi đứa 2 năm tù.

Ngày mồng 1-5 ta, bò Lê Kéo, Nguyễn Chuộng bị Phan Lồng trộm mất 4 con, tìm được 1 con tại Hóc bò thuộc địa phận Thạnh đức, bò hoặn, nhưng lý trưởng không tiếp, cũng không trình báo, sự chả phải đi trình huyện. Đến mồng 8-5, có phái Đội lệ đến tại Thạnh đức nả trộm. Thầy đội cức bắt mấy tên can án trộm và nghi gian đạo để nhà hầu cứu lý Hòa cức hương mục Võ-bình-Sanh chỉ bắt 5 tên can án thích hồi (Mùi, Hoài, Mã, Đực, Hòa) và 3 tên tình nghi (Trương Xiết, Trương Luân, Võ Thậm, Võ Thối, Phan Tôm, Nguyễn Kéo, Nguyễn Đốc và Trần Sửu) thôi. Trần Sửu đến nhà lý trưởng lót, được nên thả cho về, chỉ giải mấy tên kia xuống huyện; bố Võ Thậm, Võ Thối, Trương Luân, Nguyễn Xiết xin xỏ với lý trưởng, y cũng bỏ ngoài không đem vào giấy trình giải, nhưng bắt giải tên Thối vì có Mai Cứ kêu nài với đội lệ.

Năm ngoái, quan huyện xét nhà y, vì nghi chứa đồ Võ thị Ba mà Nguyễn Ấp (em ruột y) lấy trộm, nhưng không được gì, vì đã hay trước mà phi lang.

Lại một khoản lính khố xanh đến xét vì nghi chứa đồ trộm của người làm sở Hỏa xa.

Như khoản Nguyễn Đực, Phan Tôm, Nguyễn Kéo, lấy trộm đồ của cai hỏa xa, về có cho lý trưởng 1 cái áo pardessus, sau lý trưởng cho hương hiền Nguyễn Bái, có Nguyễn Ấu biết.

Nguyễn Đực, lại lấy cốt mìn (dynamite) 45t chơi, rợ Bài độ thấy, Bài Heo đi báo với Nguyễn Ấu, là Đốc canh đến bắt, thì trong nhà Nguyễn Đực có hai tên ở Tân hội cũng là phường gian đạo; có báo với lý trưởng nhưng không ai tiếp, dân canh cũng không có, nên nó phi tang hết; sau trình tổng đến xét lấy cung tại đình chợ Hóc rừa, lý trưởng dẫn Nguyễn Đực về nhà ăn bạc nhiều ít, chỉ trình sơ sài là chứa người lạ, nên quan huyện trước không làm án, chỉ giam 15 ngày rồi thả.

Còn những tên sau nầy đều ăn trộm nhiều khoản mà lý Hòa cố tình ẩn mặc.

Trưởng Mộ bắt ngựa của chánh quản Từ văn Mạch, hiện nay quan huyện sức bắt chưa được.

Trần Sửu bắt trộm ngựa của tên Sáng ở Phú xuân tại chợ Hóc Rừa (Thanh đức) có Bài độ ngó thấy, nó bèn thả tại Phú xuân, sau bắt trộm bò Nguyễn Chơi, phát giác, đến nhà Đồng xuân, quan huyện trước giam 15 ngày rồi thả.

Phan Tôm, lấy đồ Võ thị Ba, có bị xét nhà; và nó đem đường cho kẻ ăn trộm ở Phước Hòa bắt ngựa của Đinh ngôi tại nhà Bài độ, sau lấy trộm nhà Huỳnh Liêm, vác rương về bỏ mả sáng có Huỳnh Roát thấy.

Trương Bưng bắt ngựa miền thượng du, về đến làng Phú hội, lý hương bắt, nó có thiện thủ.

Trương Tân, Trương Đưa, Phan Lồng mua ngựa gian, lý trưởng bắt ăn tiền rồi thả.

Hà-giang-Thành ăn trộm đồ trộm nhà Võ thị Ba, có bắt xét nhà.

Phan Đình trộm bò của Nguyễn Liên, Nguyễn Đề là cha vợ Đình cho chuộc 2$.

Trương Đêu, Trương Tân và Nguyễn Độ bắt trộm bò hương bộ Phan Hớn, sau chúng thả tại Hóc bà.

Nguyễn Ngợi, Nguyễn Ngân bắt trộm bò Nguyễn Sỗ tới Suối-mây thuộc địa phận Phú xuân, chúng thả, nhưng người theo bò đều biết mặt.

Còn nhiều tên nữa, nhưng vì không chứng thực rõ ràng, nên không tiện kể.

Lý trưởng Nguyễn Hòa dung dưỡng kẻ trộm như thế, lại còn bức hiếp hương dân. Như vụ thuế năm nay, không có cớ thêu bạc cân tố, mà y thêu mỗi tên tráng 2$40 (yết thị thuế thân 2$50, gia 25% là 0$33 và một ngày tây phu 0,20 = 3$03), sau Ngô hương đối rình thì y thêu 3$20, đến làng Thạnh đức hơn 400 × 0$12 = 48$, trong đó còn có phần nhiều hơn nữa, vì dân miền Suối-cối ngu dốt, y cứ thêu 3$40, 2$50 chẳng hạn.

Tình tệ của Lý trưởng Nguyễn Hòa là thế, trong tổng Xuân phong, huyện Đồng xuân lương dân đều sợ hãi và ta thán.

Ngày 28-6 ta, tòa án sơ cấp Đồng xuân đã tuyên án Nguyễn Độ, Võ Thối trộm bò Mai Cứ tức cô bà Đực chuộc 6$, mỗi đứa 2 năm. Phan Lồng trộm bò của Lê Kéo, Nguyễn Chuộng và Lê thị Lưu (T. D. số 929 có đăng) 2 năm, nhà chúng đều có ngựa bò ruộng đất. Đi ăn trộm, mà quan không bắt chúng bồi bổ cho sự chủ, quan lại dạy đợi chúng mắn án về sẽ bồi, rất là ẩu tiếu.

Gian đạo như ở ông mà lý trưởng dung dưỡng, quan trên nghiêm trị thế nào cho dân được an nghiệp với.

Dân

VIỆC TRONG NƯỚC

Chưa biết khi nào xong

HUẾ. — Quan Thượng thư Sử quán kiêm tự Bảo đại thư viện đã thể đến những lời thỉnh cầu của độc giả thư viện ấy, cho quét dọn sửa sang lại phòng đọc sách và bắt đèn điện, quạt điện, để cho kẻ đến đó đọc sách được mát mẻ và có đủ ánh sáng.

Giấy yết cầu độc giả vào xem, để sửa sang các việc kể trên, từ hôm 2 Juin đến nay đã gần 2 tháng, mà phòng đọc sách vẫn chưa thấy mở cửa, phần đông rất trông chờ.

Lại hại nhân tố bị thương !

Hai chứng 3 giờ chiều ngày chủ nhật 19 Juillet nầy, thằng Vui 14 tuổi, con ông Trí sự chùa Tuệ-lâm về thăm bà ngoại nó ở chùa Pháo quang bên cầu Bến ngự, thấy cây nhân trước chùa nhiều trái, Vui bèn leo lên hái ăn.

Khi leo, nhánh cây ấy gãy, làm cho nó lự trên cao té xuống, gãy cánh tay bên trái, nằm bất tỉnh.

Bà ngoại nó và thầy Trú trì chùa ấy liền cho thuê xe chở ngay xuống bệnh viện Huế điều trị.

Cái nạn té cây lúc nầy sao mà kế tiếp lạ!

Ô-tô cán người bị thương rồi bỏ đi !

THỪA-THIÊN. — Khi chừng 8 giờ tối ngày chủ nhật 19 juillet nầy, Trần Kẹp 37 tuổi, người làng Phú khê, huyện Phú vang, làm nghề chài lưới, đương làm khom vác lưới và đi cầu ra bờ làm cá. Lúc gần đến cửa Thuận an, thì một chiếc ô tô của một ông tây nào đó từ trên Huế chạy xuống, sau nhằm bị đập bàn chưn bên mặt, té nhào xuống đó máu tuôn ra, ông tây đó chỉ đứng xe xuống dòm qua sơ, rồi lại cứ lên xe đàng thẳng!

Bay tin, người hà con với Kẹp là Đề, thuê xe chở Kẹp lên bệnh viện Huế điều dưỡng.

Người văn minh, sao có người như ông nầy!

P. V.

Chuyện đánh bẫy lấy của, bị phát lộ

THANH-HÓA. — Tại làng Cẩu đông, tổng Sơn tĩ, phủ Tĩnh gia, có tên Kinh, trước đi quyến dụ đàn bà con gái làm nghề buôn phấn bán hương, nhiều người đã bị lụy.

Hôm 10-7 vừa rồi, nó dụ được 2 à người phố Nông cống (có chồng) đem về. Tối hôm 14, có bác lý trưởng làng Sơn châu, cũng đồng phố, tới nhà Kinh trò chuyện qua loa, rồi cùng một ả vào phòng. Được một lát, có tên Vân (một tay xem nay vẫn quen thói dọa người lấy của) ở làng Châu khê, gần làng Cẩu đông, cũng đến để tìm mèo; đến sân vừa gặp con trai tên Kinh. Vân hỏi ả X. đâu? Kinh nói ở trong buồng. Vân lại đẩy cửa, thấy cửa khóa, hỏi thì Kinh nói có khách. Vân liền chạy xuống nhà dưới, cầm con dao và dài đọc sẵn lại cửa buồng đập phá và hét: «Thằng gian giảm rồ vợ hai tao đến đây, mở cửa lập tức, không tao đâm chết ngay».

Bác lý nghe hoảng hồn, liền kêu van và mở cửa. Tên Vân cầm dao lăm lăm nói: «Mày có những vật gì trong mình đưa đây, tao sẽ cho ra». Bác lý có 2$70 và cái đồng triện phải đưa ngay cho Vân. Vân cho ra, rồi bắt bác lý làm giấy cầm đồng triện 20$ hạn 2 tháng.

Bác lý thoát thân, liền đến lý trưởng sở tại Cẩu đông trình đầu đuôi, rồi về phủ trình quan. Quan cho trát đó bố con tên Kinh, tên Vân và ả X. xét hỏi. Bố con nhà Kinh về ả X. đã thú nhận; còn tên Vân cũng đã nộp đồng triện lại, nhưng nó vẫn còn khai chối là bác lý Sơn châu cầm cho nó.

Nghe quan phủ sẽ thẳng tay trị tội những kẻ gian ác ấy.

Ng. I. B.

Hương bộ đã cử xong, sao còn lôi thôi ?

NGHỆ-AN. — Chúng tôi, dân làng Dương phổ, tổng Nam kim, huyện Nam đàn, rất phàn nàn một việc như sau:

Nguyên trước kia hương bộ Võ hòa xin thôi. Quan trên sức bảo người khác ra thay, kỳ hào và dân hộ hội ở đình trung làm giấy ký bảo Trần Đóa là một người đã tư cách, dân rất lấy làm mừng. Vì lúc trước đất ruộng công hơn 100 mẫu, bị mấy tay hào cường đồng bao chiếm, Trần Đóa ra đứng kiện, đòi lại quân cấp cho thượng hạ đồng dân; dân được vui lòng mà bọn bao chiếm là thù oán.

Nay Trần Đóa được cử làm hương bộ, bọn kia âm mưu với nhau để đánh mấy người giả mạo ký chỉ vào đơn hơn 20 người để mượn tiếng đồng dân, mà kiện bác lý và Trần Đóa mấy khoản, cốt kiếm cách bác Trần Đóa không được làm hương bộ. Mấy khoản trong đơn kiện toàn là bịa đặt. Quan huyện đã đòi chánh

(Xem qua trang 3 cột 3)

NỮ-GIỚI VỚI XA-XỈ-PHẨM

Mấy năm trước đây, nữ giới ta có một tác có chịu hoạt động, trước có Nữ-công Học-hội ở Huế, do bà Đặm-Phương chủ trương. Kế đó Bắc-thành nữ-công cũng nổi lên, do bà Bùi-Huyền sáng lập. Hồi đó, có mấy tờ tạp chí, như «Phụ nữ tân văn» trong Nam, «Phụ nữ thời đàm» ở Bắc, và «Phụ-nữ tân-văn» ở Huế lần lượt ra đời. Trong Nam có cô Ng.-thị-Kiêm, người Bắc bà Ng.-thị-Bạc cũng một ít nữ văn sĩ bày tỏ ý kiến, trao đổi tri thức trên trường văn trận bút. Trong tác nữ quyền ấy trí mà có cái phong trào như thế, trên bước đường nữ giới tấn bộ sau nầy, ai cũng gởi mối hy vọng.

Không ngờ chưa quyền chỉ hiện ra một chốc rồi lần lượt lặng tiếng gần hơi đã vài năm nay, nay mới thấy có một tờ «Nữ lưu» trong Nam, còn người Bắc thì vắng người, vắng cho đến trên tờ báo nam giới, cũng ít thấy có bài nữ lưu như trước. Nữ quốc dân là phần nửa phần tử trong xã hội, mà nay có tình cảnh thờ ơ lãnh đạm như thế, không phải là một đều đáng buồn hay sao?

Tiếng-dân từ ra đời đến nay, tuy không chuyên có mục «Phụ nữ riêng», song mỗi khi có bài nữ độc giả gởi lại thường đăng vào mục «Phụ nữ diễn đàn». Riêng về Tôn soạn T. D. phàm xem sách báo ngoài hoặc có việc gì quan hệ đến chữ «nghiệp phụ nữ», cũng triển lãm phụ nữ thế giới, cũng thường dịch thuật, mong du nhập tư tưởng mới cho nữ giới ta. Có một đều thiết thà là phàm những bài ký chỉ thuật rõ công việc thuộc về nữ lưu, hoặc nói việc hay tốt của nữ giới mà nêu minh, hoặc chỉ trích thói hèn của nữ giới ta, cứ việc nói ngay mà không mượn khí mục lên phụ nữ vào những bài đàn ông viết đấy thôi.

Nay cũng theo cách chân thiết ấy, nhưng nêu cái tên là «Vườn Phụ-nữ», phàm có việc gì thuộc về nữ giới, đăng vào mục nầy, chưa định quyết là mỗi kỳ mỗi có, song hễ có là đã ký vào; nữ giới trong ngoài, ai có ý kiến gì hay, hoặc có cảm xúc với hoàn cảnh mà bày tỏ ý kiến để trao đổi cùng chị em trong nữ giới, Bản báo sẽ vui lòng hoan nghênh. Bài nữ-giới, đầu đề nầy là một.

Tiếng - dân

Hiện thế giới ngày nay, trang sức phẩm của nữ giới đã thành món hàng đại tôn xuất nhập cảng. Ở xứ ta mấy vụ bị trộm cướp ở mấy nhà giàu, kể tang vật bị mất thì đồ nữ trang chiếm một phần lớn: nhiều thì bạc ngàn, ít cũng đôi ba trăm. Đó là cái chứng trang sức phẩm của nữ giới, dù về giadình hay xã hội, cũng chiếm một phần của lớn rất quan hệ.

Đàn ông cũng có món kia món nọ, áo tốt, giày trơn; huống chi đàn bà trọng về sắc, thì trang sức là đồ không thể thiếu, miễn tùy sức mình mà mua sắm, trưởng không nên khắc trách; đáng khắc trách là thứ xa xỉ phẩm.

Dưới nầy một bài dẫn đề «Bàn về nữ giới với xa xỉ phẩm» trong một tờ báo Tàu, lược dịch ra đây cung cho chị em soi xét:

* * *

«Ở dưới chế độ đàn ông làm trung điểm cho xã hội, nữ giới muốn sanh tồn, cần phải bôi son đánh phấn, mượn màu trang sức làm đẹp, để mua lòng yêu của đàn ông, tập thành thói quen, không khác gì tánh thiên nhiên của phụ nữ, mà thứ xa xỉ phẩm trở cùng nữ giới kết thành cái dây dăng dính không sao rời ra được. Hiện đã có người thốt ra câu cảm phẫn:

«Như không có khoản phí trang sức của phụ nữ, trên thế giới không biết bao nhiêu nhà hàng phải phá sản!».

Câu nói nghe cay chua lắm sao! mà rõ là đúng sự thực.

Bị người lợi dụng

«Ở dưới chế độ tư bản nầy, nói tiếng tốt là «cạnh tranh», mà nói rõ ra ẩn tướng là «cướp dựt mối lợi». Các nhà buôn đầu-cơ (spéculateurs) có cái não tinh ranh, lợi dụng chỗ nhược điểm về tâm lý yêu đẹp của loài người mà trổ những ngọn bóc lột tiền bạc của phái phụ nữ. Ta thử xem bản thống kê, bất kỳ nước nào khoản phí xa xỉ phẩm của phụ nữ thường to lớn hơn cả các khoản phí khác. Cái đó cũng không phải là đều khó hiểu: một người con gái ở vào trung sản giai cấp, kể khoản tiêu phí về xa xỉ phẩm mỗi tháng có trên 10$, đó là sự thường; như chứa số ấy lại mà dùng vào việc mở mang thực nghiệp, tất làm được nhiều việc ích lợi chung.

Một khoản y phục

«Có nhà thống kê chuyên gia, tính trong một năm ngoái (1935), ở Anh và Mỹ, các nhà hàng y phục phụ nữ, có một số y phục tính giá có 2.000.000.000 phang vàng, vì kiểu thức hoa dạng không hợp thời mà phải hủy bỏ đi cả, lại công lưng đem chứng lấy số tiền mà chế thứ y phục khác cho đúng mốt. Một món y phục phụ nữ mà đến 2 ngàn triệu (2.000.000.000,)!

Khoản tu dung và hóa trang

«Cũng nhà làm thống kê trên, nói: Hiện ở các nước, những sở «tu dung và hóa trang» của phụ nữ, mỗi ngày mỗi tăng nhiều. Chỉ tính trong 1 năm 1935, toàn thế giới, phụ nữ tiêu phí về hóa trang phẩm, tính giá đến một ngàn triệu phang vàng (1.000.000.000).

Bắt đầu thạnh hành

«Trang sức phẩm và hóa trang phẩm bắt đầu phát động sanh sản, và phát thọ nhiều nhứt là nước Anh. Nguyên trước khoảng Âu - chiến, người phát khởi ra thứ hóa trang là bà vợ thủ tướng Anh Ái-thập-quý-Ty (dịch âm). Bà ta rước một nhà phục sức chuyên môn ở Paris sang ở dinh thủ tướng tại đường số 10 Dưỡng-ninh, mở một hội «triển lãm thời trang». Hội ấy hoạt động một lúc, công chúng tỏ ý hoan nghênh nhiều.

Khoản phí của phụ nữ Anh Pháp

«Yêu đẹp là đặc tánh của phụ nữ, mà lại càng thích mới hơn nữa. Sau cuộc triển lãm, những nhà buôn phẩm vật phục sức phụ nữ, đua nhau dầu-cơ tạo ra vô số thứ sức phẩm mới, để cung cấp chỗ nhu cầu ấy, cổ động quảng cáo cho thứ xa xỉ phẩm mới ấy để bợ món tiền to, thứ «hoa nhân tạo» thạnh hành ở Anh, Pháp, như ngọn triều lên, không gì ngăn được. Kể phụ nữ Anh, Pháp tiêu phí về khoản phí xa xỉ ấy đến 15.000.000 phang vàng. Như vòng đeo tay cùng đồ trang sức khác bằng pha lê, trong một qui 3 tháng đến 5.000.000 phang vàng. Một thứ tất tay, mà nhà dinh nghiệp tất tay Anh đột nhiên tăng số bán ra đến 1.500.000 phang.

Khoản phí như thế, sao không giảm được ?

«Khoản phí về trang sức và xa xỉ phẩm của phụ nữ có những con số ghê gớm như thế, mà rõ là dụng vào việc không ích lợi. Vậy mà chánh phủ các nước không ngăn cấm được là vì cớ gì? Vì ở xã hội theo chế độ hiện hành, cấm chỉ khoản phí ấy có ảnh hưởng đến số thu nhập của ngân khố chính phủ cũng như rượu thuốc phiện....»

* * *

Đọc bài trên, ta thấy khoản phí xa xỉ của phụ nữ rất to, mà phụ nữ với xa xỉ phẩm cũng có tánh nghiện như đàn ông nghiện rượu, a-phiện.

A-phiện, nói cấm mà không cấm được, vì khoản thuế ấy có lợi cho ngân sách; khoản phí xa xỉ phẩm mà không cấm được, cũng vì thế.

Kẻ thuật bài nầy, xin nhắc câu nầy lại một lần: «Đàn bà mà nghiện trang sức cũng như đàn ông nghiện rượu, a-phiện. «Vậy chị em nên để dặt hớt được chừng nào hay chừng ấy.

X. H. thuật

NHÀ THƯƠNG TƯ

NGUYỄN-TĂNG-CHUẨN

Y SĨ tốt nghiệp tại Đông - Pháp Cao-Đẳng. Nhà ở trước mặt nhà «băng Chợ-Cồ»

QUINHON

Người bệnh hoặc đến khám bệnh xin đơn mua thuốc uống, hoặc hằng ngày đến chữa, hoặc nằm tại bệnh viện. Có phòng ngăn nóc sạch sẽ để cho cần phụ nằm nơi, để cho bệnh nhân nằm điều trị.

Giờ khám bệnh { sáng: 8h đến 11h30 / chiều: 3h đến 6h

Chúa nhựt, ngày lễ, nghỉ buổi chiều. Khi cần mướn mời đến nhà thăm bệnh thì giờ nào cũng được.

Sữa

NESTLÉ

HIỆU CON CHIM

Sức Khoẻ Của Trẻ Con

Nhiều Chất Bổ

Bao thầu cho Chính-phủ Pháp

Đã được bán cho các nhà thương, các nhà hộ-sinh, các nhà thương binh và các trường học (Lycées) ở Kháp Đông-Dương

KHO CHUYỆN

Nay mai đây ở bộ Thuộc địa Pháp có gửi sang cho xứ Đông dương một pho tượng của quan cố Toàn quyền Pierre Pasquier để đặt tại Hanoi.

Pho tượng này chính phủ Đông dương phải trả ba vạn rưỡi bạc (35.000$).

Cách đây một tháng, sở bưu điện Saigon đã mất một cái thư đựng 364$ gửi cho nhà băng Chartred ở đường Chaigneau. Thế phạm là tên Bông, sai đi đẩy xe phát thư, đã trốn mất.

Tuần lễ rồi đây nhà chuyên trách mới bắt được tên đăng tội, và tên này đã thú nhận có chia với tên Bông kia 260 đồng.

Chuyện xảy ra Đông pháp vừa rồi gây ra nhiều trò là lẫn lức cười, mà cũng lạ nhẩn là có kẻ trật một con số, mà chữa đi để lãnh tiền, rồi một anh thư ký bộ lại ở ngoài Bắc.

Anh chàng tên Nguyễn-văn-Khang 33 tuổi thư ký hộ lại xã Tân Hồng, phủ Tân khánh (Ninh bình), cũng như phần đông, mất hy vọng với chức việc làng, xô cảnh nhà lẹp xẹp, đi du lịch.... chất sự ăn đầy khắp túi. Rồi thay 1 hôm 11 Juillet, anh ấy bánh xe «Fichet» chỉ số lo, mà ba nghiệt lắm, không đúng vào đúng số của anh! cho đến số 400$ mà cũng sai đi một số. Nghĩa là số anh 028996, mà số trúng lại là 028999 thì là sai hết một con số.

Nghĩ quanh quẩn cũng tức thiệt, tức không kém gì anh thợ guốc ở Tam kỳ, nên anh bép trên trở một hồ; anh tính cái hồ đó mà hứa nay anh chịu khó ngồi lại lều nhà ngói có tính cảnh gác ấy là anh của số 6 sau cùng mà ghi số 9 vào, thành ra y như số trúng 400$. Anh gọi cho ông bà là Hg văn-Thuyên 78 tuổi đi lãnh tiền! Ông chủ nhà bạc nghi xem lại rồi trình cho mật thám tìm ông già ấy. Nhưng sao người con nhận lời, nên tha ông xảy chi hết. Ng văn Khang

Cần nhiều Đại-lý

Nhà thuốc Ba Ngôi Sao

50 năm danh tiếng

Ai muốn làm Đại-lý từ Quảng-trị trở ra Bắc-kỳ và Ai-lao. Xin hỏi tại hiệu

PHẠM - ĐỨC - MINH

ở số nhà 98 Avenue Maréchal Foch — VINH

Cùng các bạn đọc báo ĐÔNG-TÂY

Ngày 29 Juin 1936, quan Toàn-quyền đã ký nghị định thu giấy phép tờ báo Đông-Tây.

Đối với các bạn đọc đã giả tiền, chúng tôi sẽ gửi tờ báo khác thay vào.

Còn những Ngài nào chưa giả tiền, xin gửi giả ngay cho những số báo đã nhận (bằng timbres cũng được).

Nay kính cáo

DƯƠNG-TỰ-QUÁN

Chủ nhiệm báo Đông Tây

HANOI

— CẢI THỦ —

SỐNG MỘT TRĂM TUỔI

Sống đến 100 tuổi mà không rụng răng thì thú biết chừng nào! Bởi vì nay dùng thuốc chữa đau răng «Cô-xi-tân» của Hải-ngọc-Đường để xát răng, cho nên mới được như ý. Thuốc nầy là một món thuốc gia truyền, kinh trị trải mấy đời nay, chữa chân răng lở ngứa, sưng đau, chảy máu, lung lay, sâu ăn, răng vàng khè, miệng hôi v. v.. Già trẻ đều dùng được cả. Người thường dùng thuốc này để xát răng thì không khi nào bị đau răng. — Mỗi bao giá 0$17.

Bán tại:

Thanh hóa: Mr Di long, 71, Phố Lớn — Vinh: Mr Vinh hưng-Tường, 77, Rue Barrant. — Huế: Mr Vĩnh-Tường, 51, Rue Gia-Long. — Saigon: Mr Thanh-Thanh 170, Bd de la Somme. — Hanoi: Maison Đông Tây, 193, Rue du Coton.

Mua buôn tính giá đặc biệt và khỏi phải chịu tiền cước. Nhận hàng theo cách lĩnh hóa giao ngân (contre-remboursement) — Thư giở cho:

Mr *NGUYỄN HUY-CỰ*, Tổng lý, chủ nhiệm thuốc *HẢI-NGỌC-ĐƯỜNG*, Hoằng-hóa-THANH-HÓA (Annam).

VIỆC TRONG NƯỚC

(*Tiếp theo trang 2*)

phó tổng và hào lý xét hỏi hư thực rõ ràng, rồi mới hầm trình phát bằng cho Trần Đức làm việc, được hơn ba tháng nay. Không biết vì lẽ gì, nay thấy giấy quan sức về bắt cứ người khác, còn bương bộ Đức thì không thấy nói cách hay là bỏ vì tội lẽ gì cả, thiệt lấy làm lạ, mà cho là một điều thất vọng. Có 78 người dân làm đơn xin lưu Trần Đức, vì trong làng hà ông ai đã tư cách và được dân tin phục như Trần Đức.

Mong quan trên xét cho.

Dân nguyện

Cậu Nguyễn Cự đã mãn án

QUẢNG-NGÃI. — Cậu Nguyễn Cự ở ngụ làng An Bang (Tư nghĩa), năm 1930 học lại trường bị bắt, án 5 năm tù. Ngày 12-6-35 được tha. Sau khi được tha còn trong bàn quản thúc, cậu có đi vào Sa Huỳnh mua muối, bị bắt, huyện Đức phạt hầu án 6 tháng, ra tỉnh giam thêm 6 tháng nữa là một năm.

Ngày 20-7-36, cậu ở mãn án đã thấy tha về.

Cậu Cao Nguyên được tha chăng?

Cậu Cao Nguyên, ngụ làng Đồ an (Nghĩa hành), năm 1931 bị tỉnh nghị bắt giam tại nhà, sau được tha. Qua tháng Octobre năm ấy lại bị bắt, kết án 12 năm, đày đi Lao bảo.

Vừa rồi có trát huyện đòi lý lộc đến nhà đoàn nhận.

Cao Nguyên sẽ được tha chăng?

V.

Vụ cướp ở Thu phổ đã xử

Vụ nhà Nguyễn Lộc ở làng Thu phổ, tổng Nghĩa điền, phủ Tư nghĩa bị chung cướp cầu, Tiếng dân số 904, 906 ra ngày 2-6-36 và 7-6-36 có đăng.

Ngày 30-6-36 phủ Tư nghĩa phải giải bọn Bùi phụ Hường 13 người ra tỉnh giam xét. Sớm mai ngày 30 Juin 1936, thấy giải về phủ truyền án, chiều lại giải ra lao tỉnh giam.

Tòa án Sơ cấp Tư nghĩa kết án tên Bùi phụ Hường 15 năm khổ sai, vì ý là đầu đảng, còn bọn tòng đảng là Nguyễn Sửu, Nguyễn Mỹ tức trùm Tâm, Trịnh Hoàng tức Châu, Trần Trí tức thợ Hai, Lê Thương, Phan Lý, Bùi Đôm, Bùi Hanh, Lê Sương mỗi tên 5 năm khổ sai. Bùi phụ Quyền, Bùi phụ Triêm mỗi người 3 năm khổ sai.

V

Phải chăng vì dân đoàn trói mà chết?

Ngày 18 tháng 5 ta (5-7-36) tên Luyến ở làng Song tích, tổng Tịnh châu, phủ Sơn-tịnh, chết, có quan phủ và quan đến nhà lí trưởng về khám. Nguyên nhân như dưới:

Tối 17 tháng 5 ta (4-7-36), tên Luyến có nống rượu say, rồi ra cổng dân trong nhà. Nơi đường cái đi bên vườn tên Luyến có cái vọng lâu, dân đoàn đương canh tại đó, nghe Luyến ta rồi ồn ào, ra bảo vào trói lại, đến khi Luyến tỉnh rượu mới mở trói; sáng ngày Luyến có thả phát dân đoàn, rồi đi lên chợ Châu ăn mua rượu uống nữa. Uống xong, về nhà độ 1 giờ chiều ngày 6-7-36 Luyến chết.

Vì đám ấy Luyến bị dân trói, mà chiều hôm sau thì chết, nên hương lý sở tại không giám bỏ qua, đến báo phủ; quan phủ phái thầy thừa nhi về khám, con gái Luyến kêu nài rằng cha thị bị dân đoàn trói tức đến chết. Thầy thừa phái về phủ, quan phủ bèn tỉnh xin quan đốc nhà thương về khám.

Khi khám, thấy lời quan phủ thì tử thi không thương tích gì, nên thân nhân không bằng lòng nhận chôn, thì đem đến nhà thương mổ để khám nghiệm, còn bằng lòng nhận chôn, thì đến nhà ký giấy thuận thổ. Quan về giao cho sở tại sức hành theo lời quan dạy trên. Vì nghe tử thi mổ xẻ, trong bọn con có người không an lòng, nên khuyên đến nhà thuận ký giấy an táng.

Vụ rầy đã chôn cất xong, nhưng dư luận còn thì thào, cho là bọn dân đoàn lạm quyền, mà trách quan không trừng phạt.

Ái Dương

Vẽ chuyện «Lời than của tù Qui nhơn»

QUINHƠN. — Tiếng dân 935 ra ngày 18-7-36, có đăng lời than của kẻ tội về việc ăn uống khổ, làm xâu nhiều giờ và bị đánh đập v. v.

Lời than «ăn khổ, làm cực» của kẻ tội, lao nào cũng thế, không chỉ lao Quinhơn, còn sự ăn uống và đánh đập có chăng là thỉnh thoảng do sự lỗi thói của nhà thầu sơm chăng sự lạm quyền của một vài bào binh, chớ quan Giám binh ở đây thương cai sóc. Nhưt là tin ấy ra rồi, ngài đã xem xét và răn cấm, không để có mối lộ ấy.

Tin mới

80 dân làng An-xá kiện lý trưởng vẽ tội phù thu

QUẢNG-BÌNH. — Đã mấy tháng nay, lý trưởng làng An xá (Lệ thủy) là Lê Huệ, cậy quyền độc đoán, như việc đào mương, lư lích xin về rồi để đó; việc sửa đình, đất của dân bán xong rồi không làm; việc nhóm họp, lợi dụng cái tiền công việc chung mà ăn uống, làm lắm điều tệ. Điều tệ hại nhất, là sự phù thu tư lích. Trát quan về, sức thu 100 công 20$. Dân làng An xá 186 người, nếu phân bổ cho đều thì mỗi người chỉ phải nộp 0$168. Thế mà lý trưởng thu mỗi người đến 0$275 (dân còn giữ biên lai). Vì vậy 80 dân làng An xá đã đến đơn kiện ở huyện, chờ quan xét xử.

Ph. V.

Nhà cháy

PHÚ-YÊN. — Ngày 22-6 ta, nhà của Từ khắc Minh ở làng Tiêm đức, tổng Xuân phong bị cháy sạch, vì ngọn gió nam thổi mạnh quá, phí tổn mất hơn 30$.

Ngày 23-6 ta (14-7-36) nhà Nguyễn Xáng ở Phú xuân bị cháy, lại cháy liền thêm 2 cái nhà nữa, phí tổn mất hơn 1.000$. Theo lời khai chủ thì cháy cháy vì có lửa hiểm đốt.

Y. V.

Xếp nghề!

PHAN-RÍ. — Ở Hòa đa, mọi nơi, dân sự nổi lại hết bảy phần mười làm nghề biển: hễ giàu thì sắm thuyền, sắm ghe, mua cá, làm mắm; hễ nghèo thì sắm chài lưới, hoặc làm bạn thuyền, đàn bà thì lại gánh thuê gánh mướn, công việc làm quanh năm không hết.

Năm nay lại trái hẳn với mấy năm trên như nước mắm chỉ 41 bán thì bị sụt giá, (như 125 lần chỉ bán 18$), còn nghề chài lưới trong mấy tháng nay làm không ra cá cho đủ ăn, như vậy lấy chi mà cho các nhà hàm hộ mướn? hễ làm thuê thì không có công việc. Bởi vậy lắm người không cơm ăn, không áo mặc, tình trạng khuẩn bực quá.

H. M. C.

Chuyện soát nhà bắt người đã kết liễu

BÌNH-THUẬN. — T. D số 933, ra ngày 11-7-36, có đăng vụ bà Nguyễn thị Cang (ở Nhơn thuận) có đơn xin cho chồng là ông Phạm Tân. Ngày 4-7-36 có trát đòi bà và cả vụ ấy tới tòa Sứ hầu.

Quan Phó tòa án hỏi lưng người, xét ra lẽ ngay gian, biết ông Tân là người hiền lành, nên đã tha ông trắng án về ngày 9-7-36, còn giam bọn khai gian kia chờ ngày phân án. Nghe đâu trong vụ này có người thù hiềm ông Tân, nên xui bọn trộm khai cho ông, mà thành lỉnh có sự soát nhà nầy.

B. D.

Bản-hiệu Tổng-đại-lý THUỐC và DẦU

KHUẤT-THĂN-THỊ

được qui ngài kỉ áp ba kỳ hoan nghênh

Vì các được phẩm bản-hiệu Đại-lý toàn là công hiệu hơn hết.

Dầu Mẫn-tả Khuất-thăn-thị

Trị đủ bá bệnh

Kẹo Cam-tích Khuất-thăn-thị

Chủ trị sát trùng lãi, công hiệu như thần

Khuất-thăn thị Ninh-mông-cao

Trị bệnh Hoa-liễu rất công hiệu

Khuất-thăn-thị Bạch trược-hoàn

Chuyên trị bệnh lậu, đầu lâu nhẩm công lành

Tổng-đại-lý

KIM-HƯNG

86, Rue Cantonnais :- FAIFOO

BỊNH HO

Bịnh ho là bịnh rất nguy hiểm, hoặc đầu ho qua không điều trị thành chứng ho lao. Người có bịnh không lựa thuốc hay mà dùng, thì nguy hiểm cho người bịnh lắm. Như:

Thuốc ho BẮC BỬU

Hiệu Nhành-Mai

Trừ bịnh ho thần hiệu [illegible] uống vào trong 10 phút đồng hồ thấy bớt đàm, hết ngứa cổ, trong mình rất dễ chịu, hết nguy [illegible] ho. Hiệu thuốc này có cầu chứng tại Tòa và khám cả Đông-Pháp, có hơn 600 nhà Đại-lý bán [illegible] chứng ho, như là ho phong, ho gió, ho cảm, [illegible] giống, đàn bà ho máu, ho đàm nhiều, ho đến [illegible] khan tiếng, đang dùng thuốc này thì qui ngài [illegible] khen tặng vô cùng, và mới rõ lời tôi nói là đúng [illegible] sự thật. Có gởi bán khắp nơi. Giá mỗi gói [illegible]. Các nhà buôn có bán, mua sỉ lời nhiều, do:

Nhà thuốc NHÀNH-MAI

[illegible], Paul Bianchy — TÂN ĐỊNH

HANOI: [illegible]

HUẾ: Viễn Đệ 11 quai de la Susse và các [illegible] Đại-lý dân Khuynh-Diệp đều có bán thuốc ho này.

TRỪ TUYỆT BỊNH SIÊNG

THUỐC

SIÊNG

Hiệu Nhành-Mai

Ai dùng thuốc này không hết bịnh, [illegible] thường mười, và dám làm giấy cam đoan [illegible]

(*Ống bổ sung*) giá 0$30

Bịnh siêng năng thuốc nầy vào thì hết liền [illegible]

Qui vị mắc phải chứng bịnh siêng [illegible] thể nào, dùng đến thuốc nầy trừ tuyệt bịnh, hiệu nghiệm như thần.

Chứng siêng mình ra hết đàm lạnh đầng trong lá phổi, phổi không thông, hơi thở khó khăn. Đàm lạnh nằng nề lắm, bịt lá phổi, thở hơi thở rằng khó khăn một nhọc, người bịnh bơ vơ khó chịu vô cùng. Người yếu sau gặp lúc đàm nhiều, phải bị nghẹt, thở không kịp phải [illegible] đổi.

Vậy khi siêng, hết luận đàn lâu hoặc mới phát đàn nặng như thế nào, dùng đến thuốc nầy hiệu nghiệm như thần, uống vào, đàm hạ, hết siêng tức thời. Khắp nơi có bán nơi chỗ đại lý Nhành Mai. Mua sỉ do nơi nhà thuốc Nhành Mai 204 Paul Bianchy Belle poste 0 42 Saigon.

Giá mỗi ve 0$30

HUẾ: Viễn Đệ 11 quai de la Susse và các [illegible] đại lý dân Khuynh diệp có bán thuốc siêng này.

Dùng sữa

"LE GOSSE"

Sữa «LE GOSSE» rất bổ cho tất cả mọi người: có nhiều chất kem (Crème) rất tinh khiết.

Bao thầu cho Nhà - nước năm 1932-1933

Lycées, Collèges, Maternités, Ecoles, Institut de Puériculture etc.... à Saigon.

Có bán trong các tiệm tạp hóa ở Đông-Pháp.

HIỆU GIẤY XANH: *Giá mỗi hộp.....0$30*

Đại lý:

ÉTABLISSEMENTS MORIN FRÈRES

HUÉ - TOURANE - QUINHON

BÁ = TƯỚC MÔNG = THẾ = TÔN

(LE COMTE DE MONTE-CRISTO)

PHÁP - QUỐC LỊCH - SỬ TIỂU - THUYẾT

Tác-giả: Alexandre Dumas — Số 68 — *Dịch-giả:* Nam-Son

— Tôi là đại-biểu của nhà Tôm-xông và Phờ-ràng ở Bô mơ. Chúng tôi giao thiệp với nhà Mô-ren ở Mat-xây đến nay đã mười năm, tư-bản của chúng tôi đặt nhà ấy có đến trăm nghìn phật-lăng. Nay nghe nói nhà ấy có mối suy sụp, chúng tôi không khỏi lo ngại. Tôi sang đây mục đích để hỏi thăm tin tức về nhà ấy.

Viên xã-trưởng trả lời:

— Tôi biết chắc chắn rằng trong khoảng bốn năm năm lại đây, ông Mô-Ren làm ăn thất bại to: ông mất kế tiếp bốn năm chiếc tàu, bị siết nợ đến ba bốn lần; nhưng tuy tôi cũng có cho ông ấy vay đâu chừng mười nghìn phật-lăng, tôi cũng không dám cả gan cho tin gì về tài sản của ông ấy. Nếu ông hỏi tôi ông Mô-Ren là người thế nào, thì tôi không ngần ngại gì mà không trả lời ngay rằng ông là người tuyệt tốt, hết sức ngay thẳng. Tôi chỉ có thể nói chừng ấy mà thôi. Nếu ông còn muốn biết thêm điều gì nữa, thì ông hãy đến hỏi ông Bô-vin, thanh-tra các lao-tù, ở số 15, đường Nô-ay. Ông ấy có cho công-ty Mô-Ren vay đâu chừng hai trăm nghìn phật-lăng; nếu có điều gì đáng ngại trong công-ty Mô-Ren thì tất ông Bô-vin lo tìm biết trước tôi.

Người khách cáo từ mà đi đến đường Nô-ay.

Ông Bô-vin đương ở bàn giấy. Vừa thấy ông, người Anh kia tỏ bộ như đã gặp ông một lần nào rồi vậy. Còn ông Bô-vin thì đã quá thất vọng, tâm não ông phải hoàn toàn chú vào việc đương thời, không rỗi rảnh mà nghĩ nhớ lại những chuyện quá khứ.

Khách với nét mặt rắn rỏi và lãnh đạm của người nước Anh, hỏi ông câu đã hỏi viên xã-trưởng Mạt-xây.

Ông Bô-vin trả lời:

— Ông lo ngại đúng lắm, chính tôi cũng đương phải cái nạn thất vọng đây. Tôi có cho công-ty Mô-Ren vay hai trăm nghìn phật-lăng; hai trăm nghìn phật-lăng ấy là của hồi-môn của đứa con gái tôi mà tôi đã định cho người ta đi cưới trong 15 ngày nữa. Hai trăm nghìn phật-lăng ấy, tôi cho đến 15 tháng nầy đây phải trả lại một trăm nghìn, đến 15 tháng sau phải trả một trăm nghìn nữa. Tôi có thơ cho ông Mô-Ren bảo phải theo đúng như tôi đã định. Nhưng mới nửa giờ trước đây, ông ấy đến nói nếu chiếc tàu Pha-ra-ông của ông đến ngày 15 mà chưa về đến nơi thì ông chưa có thể trả cho tôi được.

— Giống triền nợ một thứ!

— Hơn nữa, vi-ban khế ước đấy.

Người Anh tỏ bộ suy nghĩ rồi nói:

— Vậy, ngài lo ngại lắm phải không?

— Tôi xem như đã mất rồi, không còn mong gì nữa.

— Vậy để tôi mua lại cho, được không?

— Ông?

— Vâng, tôi.

— Chắc là ông bắt bạ giá nhiều lắm thì phải?

Người Anh vừa cười vừa trả lời:

— Không, tôi cũng cứ trả đủ hai trăm nghìn phật-lăng cho ông vì nhà Tom-xông và Phờ-ràng chúng tôi không hay làm những việc như thế.

— Ông trả cách thế nào?

— Thì trả bạc mặc liền đây.

Người Anh nói vừa giứt lời thì rút trong túi áo ra một bó bạc giấy, tính cũng đến xấp hai số ông Bô-vin sợ mất kia.

Một tia mừng thoáng qua trên mặt ông Bô-vin, nhưng ông cố giữ tinh-thần điềm tĩnh và nói:

— Tôi phải nói trước cho ông biết rằng sau ông chưa chắc thâu lại đặng sáu phần trăm số ấy.

— Thây mặc, chuyện ấy không quan hệ gì đến tôi, chỉ quan hệ đến nhà Tôm-xông và Phờ-ràng thôi. tôi làm việc đây là thay mặt cho nhà ấy. Có lẽ nhà ấy có cái lợi làm cho một nhà cạnh tranh với mình mau sụp. Thôi xin ông làm giấy chuyển giao để tôi tính tiền lại cho ông cho rồi. Một điều là ông phải tính hoa hồng cho tôi.

— Phải, phải. Hoa-hồng, theo lệ là một rưởi; nhưng bây giờ đây ông muốn bao nhiêu? hai? ba? bốn? năm? hay hơn nữa?

— Không, tôi cũng như nhà Tôm-xông và Phờ-ràng, tôi không hay làm những việc nầy: hoa-hồng của tôi không phải là bạc tiền theo lệ thường.

— Vậy ông muốn gì cứ nói thiệt.

— Ông là thanh-tra các nhà lao tù phải không?

— Từ mười bốn năm lại đây.

— Ông giữ các sổ tù vào ra?

— Cố nhiên.

— Trong các sổ tất có ghi tội phạm của mỗi phạm-nhân.

— Mỗi phạm-nhân có tập án riêng.

— Tôi trước ở Bô-mờ nhờ một ông cai giòng nuôi nấng. Thình lình ông ấy biến mất. Sau đã lâu, tôi được tin ông ấy bị giam ở thành trì Địp, bây giờ tôi muốn biết rõ về cái chết của ông ấy.

— Ông cai-giòng ấy tên là gì?

— Cai-giòng Pha-ri-a.

— À, tôi còn nhớ ông cai giòng ấy, ông bị bệnh điên phải không?

— Tôi nghe nói vậy.

— Ông điên thật tình.

— Có lẽ; ông điên thế nào?

— Ông tưởng tượng có một kho vàng ngọc ở đâu đó, và khẩng cho chánh-phủ hàng triệu, nếu chịu thả ông ra.

— Tội nghiệp! và bây giờ ông đã chết rồi phải không?

— Phải, ông chết đến nay đâu chừng năm, sáu tháng: chết ngày tháng hai.

— Ông giỏi nhớ quá.

— Tôi sở dĩ nhớ được rành như vậy là vì sau cái chết của ông cai giòng ấy lại xảy một chuyện quan hệ khác.

— Có thể biết chuyện sau đó được không?

— Chẳng cần phải dấu làm gì; ngục ông cai-giòng cách ngục của một tay giao thông của phái Nã-phá-Luân, một tay rất lợi hại, rất có công trong việc Nã-phá-Luân về nước năm 1815.... cách chừng bốn mươi lăm, năm chục bi-ê.

— Thiệt sao?

— Thiệt chớ lại. Năm 1816, 17 gì đó, tôi có nhịp gặp mặt ông cai-giòng ấy. Người ta đến phóng ông, phải có lính đi theo: tôi nhớ mãi bộ mặt buồn rầu của ông.

Người Anh cười và hỏi:

— Ông nói hai cái ngục...

— Cách nhau chừng năm chục bi-ê; tuồng như Ét-mông Đăng-Thê...

— Người nguy hiểm ấy tên là...?

— Ét-mông Đăng-Thê. Tuồng như Ét-mông Đăng-Thê có đem theo đủ khí cụ hoặc chế đủ khí-cụ, vì người ta thấy có đường thông giữa hai ngục ấy.

— Họ đào đường thông ấy mục-đích để thoát ngục phải không?

— Chẳng như vậy; nhưng rồi cho họ, ông cai giòng Pha-ri-a bị bệnh, chết.

(*Còn nữa*)

Việc Thế-giới

(Tiếp theo trang 2)

đến nên điểm tình vẫn bị vẫn vẳng. Qua 12 giờ 45 Chánh phủ cho hay rằng tình hình ở Madrid không có gì khác thường và ở các tỉnh thì cuộc cũng bớt nghiêm trọng. Một tờ thông cáo thứ ba nói rằng loạn quân vừa bị đánh bại ở Barcelone, Séville và Malaga.

Theo báo E. Soi thì 40 chiếc máy bay đã cất cánh đi rải truyền đơn của Chánh phủ trông Malaga, Cadix, Conta, Téléhan và Melilla. 6.000 thợ mỏ trong tỉnh Asturies khởi hành đi Madrid dặng hộ vệ Chánh phủ, thợ mỏ ở Rio Tosto hiệp với vệ binh và cảnh binh đúng cốt mín giao chiến kịch liệt với loạn quân.

Ở Barcelone, loạn quân tiến tới công phá bộ Nội vụ, đã bị quân năm Sandino chỉ huy không quân, liệng bom tàn sát, đánh tháo lui.

Đảng Compeny luôn luôn ở sát phá, khuyến khích mọi người. Loạn quân đã mất sáng đại bác nên chắc không bao lâu nữa sẽ phải giải giáp.

Chiếc tuần dương hạm « Sanchez Barcaitzequel » đã hiệng nơi trong bài cảng và cho Chánh phủ biết rằng mình sẽ sanh phòng nghiêm nhặt, không cho tình ở dương cùng loạn quân ở Maroc ở và chánh quốc.

Thi-văn với thời-đại

Giết nhau bằng cái ái tình nồng nàn... gớm chưa!

Ái-Tình phải chăng là một khí cụ riêng để giết lẫn nhau không ? . . . Không đâu. — Nếu người biết thực hành nó chẳng những là đem cao cái giá trị lên mà cũng có thể làm cho ta vui lòng toại chí đặng. Còn nếu không biết dùng cũng có thể làm cho ta tan nhà nát cửa, bệnh hoạn suốt đời, nhưng, người vì tình mà phải mang bệnh thì sự đau đớn không còn mực giấy nào tả ra cho đặng, nhưng còn hy vọng là dùng ngay thuốc *SƯU-ĐỘC BÁ-ỨNG HOÀN* hiệu ÔNG-TIÊN chẳng những làm cho ta vui lòng toại chí mà là trên đường Tình-Ái dẫu cho ai tài cao trí rộng cũng khó lừa khó lọc, chỉ có lở rồi mà muốn trừ tuyệt thì có thuốc *SƯU-ĐỘC BÁ-ỨNG-HOÀN* hiệu ÔNG-TIÊN như mới nói trên. Có bán khắp nơi.

LẠI CÒN BỆNH HỌ SỐ MUI KHÔNG CHỮA!

Đích rồi, đó là bị bệnh ho sổ mui mà không chịu chữa! Mắc đau ngực rồi, ho cả ngày, nghe như gió thổi trong phổi, người ấm ức rất khó chịu, khác nhổ mai gần chết ngạt!

Các người nên lưu ý tới các điểm ấy, có khi vì vậy mà sinh ra ốm đau lâu tất, chết cũng nên. Các người nên biết rằng uống thuốc ngọt "Vosges Cazé" chắc thế nào cũng khỏi. Bệnh ho người dần đi, các ổng phổi như mới sơn dầu, làm cho đờm dễ chảy ra ngoài, không bị tắc nghẹn nữa. Thuốc đó ở lại trong phổi, làm cho phổi được mạnh mẽ hơn trước.

Biết bao nhiêu người khỏi sổ nên chịu lấy bà Stouff làm gương! Bà đó ở «2, rue de la Gare à Audincourt, Doubs» có viết cho chúng tôi cái thơ này :

« Thật thế, ông ơi, tôi sin nói cho mọi người biết rằng thuốc ngọt xứ Vosges chữa bệnh ho thật là khiến hiệu. Đã tám năm tôi bị đau phổi, chưa thể nào cũng không khỏi. Sang đây người tôi lư đừ mỏi mệt, chả làm gì được cả. »

« Tôi ho nhiều quá, thành ra đánh thức cả mọi người trong nhà. Một bà láng giềng bèn cho tôi uống thuốc ngọt xứ Vosges, được ít ngày, bệnh ho tan mất. Tôi sung sướng quá, ngủ yên, vui làm việc. Bỗng một tì tôi uống ngay một thứ thuốc ngọt xứ Vosges, Thuốc thật tốt, tôi khỏi ngay ».

Sirop-Vosges Cazé

Bán tại các hiệu bào chế, hay tại hiệu: CAZÉ, Pharm. 08 bis, Avenue de Châtillon, Paris

INJECTION PEYRARD D'ALGER

Thuốc thục hiệu này chế ra đã lâu rồi và hiệu-nghiệm hơn các thứ BỔ TRỊ BỊNH ĐAU-LẬU mới bị hay là có đã lâu rồi.

Trong 232 người A-Rập dùng thuốc này thì lành bình hết 231 người

(Y theo lời phúc các Dược-y ở Alger)

BÁN TẠI SỞ: SPÉCIALITÉS PEYRARD 64, Rue de Grenelle, PARIS và cùng nơi nhà thuốc có danh

Độ này anh đẹp lạ nhỉ?

— Độ này anh đẹp lạ nhỉ !

— Vâng, thưa anh, vì trước tôi đâm hút thuốc phiện hơn hai mươi năm, nên người lúc nào cũng gầy gò yếu đuối, xanh xao: tôi cũng đã chịu tốn tiền mua thuốc cai các hiệu về chữa, song xét ra chẳng có hiệu nào là tôi không bị tiền mất tật vẫn mang cả. Thuốc của khách cũng vậy. May sao tôi gặp ông một Olivier bảo tôi rằng : có Hiệu TAM-TÍNH có thứ thuốc cai rất hay, hiện người tây chung tôi dùng cũng nhiều. Như tôi hút mỗi ngày 100 điếu mà còn bỏ được, nếu là anh. Thứ thuốc ấy có quan chánh Bảo chế thí nghiệm, nhận thực ngày 17 Mars 1933 và được nhiều các quan tây khen ngợi. Thật là thứ thuốc hoàn toàn cai nghiện Đông Dương này mới có là một, anh ơi! Khi anh đến mua ở nhà chính hoặc mua ở các nơi đại lý của hiệu ấy thì anh đòi cho được tờ giấy nhận thực của quan thầy thuốc thì mới được thuốc thực không có mua lầm phải thuốc giả đấy ! Khi tôi đang bỏ và lâu bỏ xong, tôi vẫn làm việc như thường. Như anh ăn cũng không nặng lắm, chẳng sao anh cũng bỏ được. Thuốc có năm hạng nặng nhẹ khác nhau. Hạng nặng nhất 5$00 ; hạng nhì 3$00 ; hạng ba 2$00, hạng tư 1$00, hạng năm 0$50 một chai. . . . .

Khi anh đang bỏ, muốn cho người thêm sức khoẻ thời anh mua thêm nước SÂM NHUNG BỔ HOÀN giá 2$00 một chai. Tôi mới mua một lọ 6$00, dùng mới được 4 hôm nay mà trông người tôi đẹp như thế đấy, anh ơi. Nếu anh ở xa tôi anh bảo gởi lính hỏa giao ngân cho anh cũng được và nhớ đề bì cho :

Monsieur TRẦN-ĐẮC-SỰ dit TAM-TÍNH Y-QUÁN

N° 73 Rue des Pipes 73 — HANOI — (Tonkin)

Nếu anh ở gần nơi Đại lý nào kể dưới đây thì mua ngay ở đấy cũng được :

NAM-KỲ MM. Lê-văn-Nhuận, 27 Rue du Marché Thị-Nghè (Gia Định), Vương-Kỳ, chez Vĩnh-Hiệp-Phát (Long-Xuyên).

CAO-MIÊN M. Huỳnh-Trí là Ohier Phnom-Pénh.

AI-LAO M. Nguyễn-văn-Đặng, (Paksé), Mme Phan-thị-Lộc Rue Tafforin (Vientiane)

TRUNG KỲ MM. Lê-nam-Hưng Rue Gia-long (Phan-Thiết); Ngọc-Hồng, 91 RueGia Long (Huế), Mlle Võ-thị-Trang, (Tuy-hòa).

ĐÃ SINH RA KIẾP Ở ĐỜI AI KHÔNG PHÒNG-TÍCH LÀ NGƯỜI VÔ DUYÊN

[illegible] PHÒNG-TÍCH [illegible]

PHÒNG-TÍCH

THẦN-DƯỢC « CON CHIM »

VÕ-ĐÌNH-TÂN

Ấn-tín Kim-Cương 1936

178 bis, Lachtray — HAIPHONG

Đại-lý các tỉnh Trung-kỳ :

HUẾ : Vĩnh-Tường, 49, phố Gia-Long ;

TOURANE : Nguyễn-văn-Vinh và Quảng-Cư

NHATRANG : Kim-Anh, Librairie ;

PHANTHIẾT : Lê-Nam-Hưng, Commerçant ;

QUINHON : Đồng-Lập, Avenue Khải-Định ;

QUẢNG-NGÃI : Cát-Tường 4 Đồng-Tế ;

SOCTRANG : [illegible] ;

VINH : Hồ-thị-Lan [illegible] ;

VIENTIANE : Mme Phan-thị-Lộc, rue Tafforin

THAKHEK : [illegible]

LUANGPRABANG : [illegible]

Các tỉnh thấp Trung-Nam-Bắc có đại-lý

Nên chú ý ! !

Nên chú ý ! !

Kính trình quí ngài rõ rằng kể từ ngày 46 Avril 1936, chúng tôi đã là chủ *hiệu báo chí Tân-định*, số 22 đường Vassoigne ở Saigon Tân-định.

Nhờ cách sắp đặt hẳn hòi về việc gởi hàng, bản-hiệu có thể *gởi nhanh chóng* được tất cả thứ thuốc và *giá tính rất phải chăng (gởi theo các chuyến tàu tốc hành và hạn hàng không phải tốn tiền đài tiền)*.

Quí ngài chớ nên ngần ngại, cứ gởi thơ cho bản-hiệu ; bản hiệu sẽ vui lòng gởi tặng mỗi chai thuốc ho « SIROPAN » và quyển catalogue của bản-hiệu.

Xin quí ngài sẵn lòng chiếu cố cho, bản-hiệu lấy làm cảm tạ vô cùng.

HỒ-ĐẮC-AN

Bào-chế báo-chế cựu Lưu-sinh-viên của Bệnh-viện thành Paris

Chủ-hiệu báo-chế TÂN-ĐỊNH

Số 22 đường Vassoigne SAIGON

NGƯỜI VẬN ĐỎ CỦA AI ?

Nếu các ngài mua hàng AN-THÀNH từ 12$00 trở lên đều được biếu một vé xổ số Đông-Dương mở ngày 11-7-36, may ra trúng số 10 vạn.

MỚI CÓ. . . .

Áo chemisette « Sola »	1$00
Áo chemisette « Avia »	0.90
Áo chemisette « Elégant »	0.65
Áo chemisette « Elégant » col fermeture	0.75
Quần tắm «Slip» de bain en laine	1.50
Quần tắm «Slip» de bain en coton	0.50
Áo Pull'over kiểu Doctorat	3.20
Áo maillot de bain en laine	3.20
Áo maillot de bain en coton	0.80
Áo Pull'over kiểu mới «Solia»	3.50
Tussor soie một thước	1.50

May một bộ quần áo hết 5m50.

Lụa Hà-Đông biến satin tốt nhất, hạng khổ rộng 0m85 bán o$75 một thước. Hàng rẻ nhất là o$35, o$40, o$55, o$65. Mua buôn giá đặc-biệt.

AN-THÀNH

N° 41, Phố hàng Đào, N° 41

HANOI

NHÂN-TẠO-HUYẾT — CÔ-TINH BỔ-THẬN

BỔ-HUYẾT — SÁT-TRÙNG — THẬN-HƯ — DI-TINH

NHÂN-TẠO-HUYẾT — Lọc sạch máu, sáu — Làm cho khí-huyết sung-túc — Công-dụng đặc-biệt là sát được vi-trùng LỆU và GIANG-MAI, và các thứ sưng, lở, ghẻ — Giá sang gần rẻ ít đa, xanh xao — Đàn bà có mang lâng ca-thai — Ở cữ dùng chẳng đắng đa, mau trở lại tươi đẹp.

Mỗi chai 1$50 — Nửa tá 7$50

CHUYÊN-TRỊ : Đinh-tinh, mộng-tinh, xuất-tinh — Khi sư phất : đau lưng, mỏi vai, mất hoa, tai ù, đầu váng, cổ họng rát, mất khô — Đêm nằm ít ngủ, ăng khó thức ngài ngại liên miên, chiêm-bao mộng-mị vân vân.... Dù nặng nhẹ, đã dùng đến thuốc này là được khỏi hẳn.

Mỗi ve 1$00 — Nửa tá 5$00

Hai thứ thuốc này nổi tiếng khắp Đông-Pháp, người những bức thơ mình-tạ đã đăng trước, nay xin dịch bản phân chất, đoạn quan năm ANTONINI bên khen thuốc NHÂN-TẠO-HUYẾT sau khi ngài đã thí-nghiệm và phân chất tại phòng LABORATOIRE de CHIMIE de L'INDOCHINE — HANOI như sau :

« . . . . Thuốc nầy lấy toàn tinh chất của mười một thứ cây quí, « trong đó có vị NHÂN-SÂM, chế theo phương-pháp bào-chế Thái-« tây, hợp dụng cho người Annam có thể bồi khí huyết, tăng sức « khỏe, làm cho hồng huyết cầu (globules rouge du sang) tươi tốt « trong sạch, và sát trừ được vi trùng lậu, giang-mai ».

Trích dịch đoạn ngài chứng nhận thuốc CÔ-TINH BỔ-THẬN :

« . . . . Thuốc nầy không có chất độc, tinh chế toàn nguyên liệu « rất quí như SÂM một cây v. v... trị chứng đau thận di-tinh ».

NGỦ-TINH DƯỢC-PHÒNG

N° 114 — Hàng-Bông — HANOI

Đây là trà Liên-Tử hai con Bò Đò

của bổn hiệu, ngon thơm danh tiếng, bọn gian hàng mua đem về MỞ GÓI TRÀ NGON RA, ĐỔI TRÀ XẤU VÀO, quí khách có mua hãy mở ra coi kỹ lại, nếu phải TRÀ NGON NHƯ LÚC TRƯỚC, sẽ mua, bằng trà xấu hơn thì đừng mua, đó là trà giả, xin lưu ý.

NGHI-NAM-PHONG, 81 rue des Jardins CHOLON cũ

CHẾT BẤT NGỜ!!!

Lậu, Dương-mai, Sang độc

Chẳng nên nghe những lời rao quá đáng : Rẻ rề tiền, rẻ mau mạnh trong ít tiếng đồng hồ, rồi dụng thứ nào dùng thứ nấy. Đó là những phương thuốc uống làm cho nọc độc nhập vào cốt nên uống vô thấy đỡ ngay, nhưng hết sức nguy hiểm cho tánh mạng sau nầy, vì gốc độc đã ăn thấm vào gân, tạng và lục phủ. Nếu thức khuya, làm công chuyện mệt, uống rượu nhiều thế nào cũng trở lại (thành bệnh lâu năm) hành nóng lạnh, tay chân nhức mỏi, đau xương sống, đau cùng lất léo, đau thất ngang lưng, đau rang nơi ngực, đường đại bón, đường tiểu không thông, có chất mủ, hay là như sợi chỉ, hoặc cho vợ con vì gốc độc di truyền (bởi thế nên có nhiều người bệnh không biết rõ, nói tôi đau bệnh Phong-tình, uống thuốc hết rồi, không chơi bời nữa, sau bệnh trở lại)

Vậy phải tìm cho đặng thứ thuốc nào trị tận gốc mới có thể tuyệt nọc đặng, như thuốc :

Sưu độc Bá-ứng-hoàn

hiệu ÔNG TIÊN, là một thứ thuốc bí truyền, gồm trị tận gốc tuyệt nọc các chứng bệnh Phong-tình như : Lậu, Tiêm-la, Cốt khí, Sang độc, Dương-mai, Hột xoài, bất cứ nặng nhẹ lâu mau, hay là độc nhập vào cốt đi nữa, thuốc SƯU-ĐỘC BÁ-ỨNG-HOÀN hiệu ÔNG TIÊN cũng tống lôi gốc độc ra dứt tuyệt, khỏi cần trừ cặn, không hại đến sanh dục, không hành bệnh nhơn.

Người bệnh muốn dùng thuốc SƯU-ĐỘC BÁ ỨNG-HOÀN hiệu ÔNG-TIÊN khỏi lầm lạt những mấy thứ thuốc khác, nên hỏi trước những người có dùng rồi mới tin chắc, hay là mời đến nhà thuốc chánh tại Phú nhuận cùng các chi-nhánh dưới đây, chúng tôi sẽ đem cách thí nghiệm và thơ chứng nhận ở các nơi, cho người bệnh thấy rõ thuốc SƯU-ĐỘC BÁ-ỨNG-HOÀN hiệu ÔNG-TIÊN, ai dùng cũng dứt tuyệt nọc.

Khỏi chưa chắc tuyệt nọc

Nghĩa là trước kia đã có đau bệnh Phong-tình như : Lậu, Tiêm-la, Cốt khí, Hột xoài, Dương-mai, v. v.... dùng đã thứ thuốc đến nay chưa chắc là dứt tuyệt nọc, trong mình còn nhức mỏi, tiểu tiện bón huất, nếu để lâu sanh ra lê lai và nhiều chứng bệnh rất ghê gớm. Mau dùng thuốc SƯU-ĐỘC BÁ-ỨNG HOÀN hiệu ÔNG-TIÊN trong ít ngày sẽ thấy nước tiểu có chỉ nhợt cặn cào, và trong mình đặng nhẹ nhàu thơ thới, đó là nọc độc hay còn ẩn trong mình bị thuốc tống lôi ra, phải rằng dùng cho thường sẽ hết dứt.

Bệnh đàn bà

Có nhiều người bị gốc độc bệnh Phong-tình của đàn ông sang qua, nay đau, mai mạnh, huyết trắng ra dầm dề, lộn mề lộn máu, hôi tanh khó chịu, lầm tưởng là đau tử cung hay là bạch đái hạ, dùng thuốc hết tiền mà bệnh không mạnh, đến đổi phải thiệt mạng. Vậy phải dùng thuốc SƯU ĐỘC BÁ-ỨNG HOÀN hiệu ÔNG TIÊN mới hết động

Bệnh con nít

Bị gốc độc của cha mẹ di truyền, may còn sống sót đặng, mình mẩy ghẻ chốc, u nhọt, lở lói cùng mình, mau dùng thuốc SƯU-ĐỘC BÁ-ỨNG HOÀN hiệu ÔNG TIÊN hết sức công hiệu.

Chúng tôi dám nói quả quyết và làm cam đoan ngoài thuốc SƯU-ĐỘC BÁ ỨNG HOÀN hiệu ÔNG-TIÊN ra chưa chắc có thứ nào trị đặng tận gốc và tuyệt nọc các chứng bệnh Phong-tình.

ÔNG-TIÊN

TỔNG-CUỘC Tél. 2o.773

Số 82-84-86-88-90-92, Rue P. Blanchy Prolongée, Phú-nhuận -:- SAIGON

Y-Khoa Học-sĩ : TỐNG-VĂN-VIẾT và NGUYỄN-NGỌC-CHÂU

Chuyên môn bào chế cao, đơn, hoàn, tán chữa đủ bệnh, dưới quyền chứng nhận của Chánh-phủ Pháp và được Đức Đại-Nam Hoàng-Đế ân tứ cấp bằng tài sáng

CHI-CUỘC TRUNG-KỲ

HUẾ 51, Rue Gia-long — TOURANE Rue Verdun — QUẢNG-NGÃI Rue Cửa Tây

nơi có bán lẻ: Thông-Hoạt, Quảng-trị; Thuận-Long, Đồng-hới; Hồ-văn-Ba, Quinhon; Sinh-Huy-Đường, Faifoo; Quảng-Ninh-Đường, Ninh-hòa; Mộng-Lương Thư-Quán, Nhatrang; Đồ-Quang, Phanrang; Diệp-A-Dinh, Đồng-ban; Bội-thế-Viễn, An-khê; Nguyễn-đức-Bá, PLEIKU, và khắp Đông-dương trên một ngàn Đại-lý với năm chục Phân-cuộc, nơi nào có treo bản hiệu ÔNG-TIÊN thì có bán.

HOÀNG-VĂN-ÁP

Hễ mới mắc bệnh LẬU, hay TIM-LA, hay LẬU ĐÃ NHẬP CỐT, nghĩa là thình thoảng trong thịt nó buồn như kiến bò, hay càng ngày có thì mủ hay nước đái nó trắng như sợi chỉ, thế là bệnh đã nhập cốt, như thế thì phải kịp chữa ngay, nếu để lâu sau ra lắm bệnh rất nguy hiểm mà hại cả sinh đề, muốn mau khỏi chỉ uống thuốc HOÀNG-VĂN-ÁP, 67, Phố Ninh-xá, BẮC-NINH là mau khỏi rất hết nọc, mà vẫn đề như thường, chớ bàn hiệu không cần bịa đặt nhiều lời hay vẽ hình ảnh ra, như thế chỉ nhẻ tin cho người có bệnh, vậy ai có bệnh nên dùng thử thì mới biết thuốc của hiệu hay đã có tiếng xưa nay, thuốc LẬU 1$00, TIM-LA 2$00 1 lọ, khi mua gởi ít tiền trước, còn gởi lĩnh hỏa giao ngân, xin chớ bỏ qua, có dùng thì mới rõ.

BỘ BA!...

MUỐN : TỐT, LỢI, RẺ

XIN ĐỂ Ý MÀ DÙNG :

1) DẦU XÀNG (ESSENCE)

2) DẦU NHỚT (HUILE)

3) MỠ (GRAISSE)

Có dùng mới biết ;

SHELL

SHELLCOOL

SHELL A CYL

HUILE SHELL

GRAISSE SHELL

biết chắc dùng mãi

Đâu đâu cũng sẵn có

SHELL

Imprimerie TIẾNG-DÂN HUẾ

Directeur Gérant : HUỲNH-THÚC-KHÁNG